

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **finanse i rachunkowość**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku**

Data przeprowadzenia wizytacji: **6-7 lutego 2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	7
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	24
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	31
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	34
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	36
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	39
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	41
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	43
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	45
Zalecenia	49
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	49
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego_____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych_____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych_____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa**Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena**Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: Prof. dr hab. Grażyna Trzpiot, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Magdalena Osińska, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Jerzy Węclawski, ekspert PKA
3. Dominik Postaremczak, ekspert PKA, przedstawiciel pracodawców
4. Agnieszka Kowalczyk, ekspert PKA, przedstawiciel studentów
5. Beata Sejdak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2020/2021.

Kierunek finanse i rachunkowość był oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną dwukrotnie, a zatem bieżąca ocena programowa jest przeprowadzana po raz trzeci. Pierwsza ocena jakości kształcenia na w/ kierunku studiów odbyła się w roku 2009 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 686/2009 Prezydium PKA z dnia 2 września 2009 r.). Druga ocena programowa została przeprowadzona w 2015 roku, w wyniku której wizytowany kierunek otrzymał ocenę pozytywną, obowiązującą do roku ak. 2020/2021 (Uchwała Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej Nr 371/2015 z dnia 21 maja 2015 r.).

W powyższej uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, że Wydział Nauk Ekonomicznych Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku spełnia wymagania kadrowe, programowe, w tym dotyczące osiąganych efektów kształcenia, oraz organizacyjne do prowadzenia na kierunku finanse i rachunkowość studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, a poziom prowadzonego kształcenia odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej. Wszystkie przyjęte przez Polską Komisję Akredytacyjną kryteria jakościowe uzyskały ocenę „w pełni”: koncepcja rozwoju kierunku, cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji, program studiów, zasoby kadrowe, infrastruktura dydaktyczna, prowadzenie badań naukowych, system wsparcia studentów w procesie uczenia się oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości. Zalecenia o charakterze naprawczym zostały sformułowane w raporcie z wizytacji, które w oparciu o wyniki bieżącej oceny programowej poddano ocenie w pkt 4 raportu.

Aktualnie prowadzone postępowanie oceniające zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Przed rozpoczęciem zdalnej wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem kluczowych spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni oraz opracował raport wstępny. W zakresie wyznaczonej odpowiedzialności za przydzielone kryteria członkowie zespołu oceniającego wypełnili karty spełnienia standardów jakości kształcenia, które stanowiły podstawę do przygotowania wykazu pytań i wątpliwości wymagających dodatkowego wyjaśnienia.

Wizytację poprzedzono spotkaniem wewnętrznym zespołu oceniającego, które posłużyło wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów po lekturze raportu samooceny i zapoznaniu się z załączonymi dokumentami do raportu oraz dodatkowymi informacjami przesłanymi przed wizytacją. Podczas spotkania omawiano kryteria oceny, raport wstępny zespołu oceniającego oraz formułowano dalsze pytania i wątpliwości w odniesieniu do spełnienia standardów jakości kształcenia. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji. Przed wizytacją zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, wybrał zajęcia do hospitacji oraz ustalił wymogi związane z udokumentowaniem infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość, przedstawicielami otoczenia społeczno- gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za praktyki, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia.

W toku wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć prowadzonych online na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, praktyk zawodowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągania efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogram wizytacji. Spotkania te posłużyły ekspertom do systematycznego podsumowywania oceny spełnienia kryteriów wyznaczonych w ramach przydzielonej odpowiedzialności. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego potwierdzono pozyskanie wszystkich niezbędnych informacji w celu zapewnienia kompleksowej i wyczerpującej oceny kryteriów w powierzonym zakresie oraz omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne, niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse (90%), nauki o zarządzaniu i jakości (10%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	720 godz./ 24 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. rachunkowość i system podatkowy 2. bankowość i ubezpieczenia	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	27	139
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	2465	1664
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	90,2	61,36
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	117,5	117,5
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	56 ECTS	56 ECTS

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku jest najstarszą niepubliczną uczelnią w województwie podlaskim. Została założona 17 sierpnia 1993 roku przez Wschodnioeuropejski Instytut Gospodarki w Białymstoku. Ideą powołania jej do życia było stworzenie nowoczesnej Uczelni, która daje możliwość kształcenia oraz szansę na zawodową aktywność niezamożnej młodzieży i dorosłym z Białegostoku oraz położonych w regionie miejscowości. Aktualnie w Uczelni funkcjonuje jeden wydział – Wydział Nauk Ekonomicznych, w ramach którego kształcenie odbywa się na trzech kierunkach studiów, którymi są: administracja (studia I stopnia), finanse i rachunkowość (studia I stopnia), zarządzanie (studia I i II stopnia).

Potrzeba prowadzenia kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość wynika z przyjętych celów strategicznych Uczelni. Wiodące wartości zapisane w Strategii rozwoju to: praktyczność i innowacyjność; współpraca z gospodarką regionu; atmosfera i wartości etyczne – poszanowanie tradycji akademickich; podmiotowość studenta i pracownika. Ponadto w Strategii podkreślono zadania budowania społeczeństwa opartego na wiedzy, kształcenia i doskonalenia kadr dla gospodarki oraz wprowadzanie innowacji do procesów kształcenia.

Aktualna Strategia Uczelni została określona Uchwałą nr 7 Senatu z dnia 31.08.2018 r. w sprawie Uchwalenia Misji i Strategii. Aktualnie podjęto w Uczelni prace nad nowym kształtem i treścią tego dokumentu na lata 2021-2024. Zarządzenie Nr RK.021.44.2020 Rektora z dnia 16 września 2020 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Opracowania Misji i strategii Uczelni., określa zespół osób odpowiedzialny za to zadanie. Zespół oceniający otrzymał pełną informację na temat celów i zaawansowania prac nad nową strategią. Prace podzielono na cztery etapy: przygotowawczy, diagnostyczny, koncepcyjny i redakcyjny przewidziany na maj – czerwiec br.

Kierunek finanse i rachunkowość– studia I stopnia profil praktyczny wpisany jest w dziedzinę nauk społecznych: w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse (90%), a nauki o zarządzaniu i jakości (10%) zostały przyjęte jako dyscyplina dodatkowa. Koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Uczelnia prowadzi ankietyzację absolwentów i to pozwala na uwzględnienie zmian i postęp w obszarach działalności zawodowej gospodarczej właściwych dla kierunku.

Cele kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość są związane z obszarami działalności właściwymi dla kierunku takimi jak przekazanie wiedzy z zakresu nauk ekonomicznych ze szczególnym uwzględnieniem ekonomii i finansów oraz nauk pokrewnych oraz zdobycie kwalifikacji i umiejętności pozwalających na diagnozowanie problemów funkcjonowania organizacji na różnych szczeblach zarządzania. Kierunek finanse i rachunkowość kształci kadrę dla gospodarki z uwzględnieniem praktyczności i innowacyjności w procesie kształcenia. Uczelnia zakłada, iż absolwenci uzyskują solidne podstawy teoretyczne dotyczące finansów i rachunkowości oraz praktyczną wiedzę możliwą do bezpośredniego wykorzystania w działalności gospodarczej. Nabierają umiejętności samodzielnego i zespołowego rozwiązywania konkretnych problemów w firmach produkcyjnych, handlowych

i usługowych oraz instytucjach sfery okołobiznesowej. Studia kształtują postawy nakierowane na przejawianie przedsiębiorczości, dalszego samokształcenia przy uwzględnieniu wysokich standardów etyki zawodowej.

W procesie kształtowania koncepcji kształcenia uczestniczyli interesariusze wewnętrzni (pracownicy naukowcy i studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (przedstawiciele firm funkcjonujących w województwie podlaskim oraz przedstawiciele ekonomicznych uczelni zagranicznych). Dyskusje na temat programu studiów miały miejsce w gronie pracowników prowadzących zajęcia na kierunku oraz podczas zebrań w katedrach. W pracach mających na celu opracowania efektów uczenia się uczestniczyli pracownicy naukowcy uczelni, przedstawiciele studentów oraz osoby reprezentujące firmy działające w województwie podlaskim. Prace nad opisem efektów uczenia się odbywały się przy udziale praktyków życia gospodarczego, program studiów był formułowany z uwzględnieniem aktualnych potrzeb rynku pracy. Efekty uczenia się opracowane dla kierunku finanse i rachunkowość były także konsultowane z osobami reprezentującymi zagraniczne uczelnie ekonomiczne.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją kształcenia i celami kształcenia. Pozwalają na przekazanie wiedzy z zakresu ekonomii i finansów oraz nauk o zarządzaniu, a także ukształtowanie umiejętności oczekiwanych od absolwenta kierunku. Kierunek studiów został przyporządkowany, jak już wskazano, do dyscypliny ekonomia i finanse jako dyscypliny wiodącej z liczbą 162 punktów ECTS (90%) oraz dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, jako dyscypliny dodatkowej - 18 ECTS (10%). Przyjęte dla niego efekty uczenia się są zgodne z tymi dyscyplinami, a w szczególności odpowiadają dyscyplinie wiodącej. Odpowiadają one aktualnemu stanowi wiedzy w zakresie tych dyscyplin oraz jej praktycznym zastosowaniom w gospodarce. Pozwalają na przekazanie absolwentom odpowiedniego zasobu praktycznej wiedzy na temat zjawisk i mechanizmów ekonomicznych występujących we współczesnych gospodarkach, a także poznanie narzędzi ilościowych służących do rozwiązywania problemów decyzyjnych. Efekty uczenia się przyjęte dla ocenianego kierunku studiów przewidują także ukształtowanie umiejętności możliwych do bezpośredniego wykorzystania w działalności gospodarczej i kształtują u absolwentów odpowiednie postawy i kompetencje społeczne, pozwalające na odgrywanie czynnej roli w życiu społecznym i gospodarczym. Odpowiadają one tym samym wymaganiom rynku pracy w obszarach działalności zawodowej przewidzianej dla absolwentów ocenianego kierunku studiów i są zgodne z praktycznym profilem studiów.

Efekty uczenia się przyjęte dla studiów pierwszego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość są zgodne z Polską Ramą Kwalifikacji i odpowiadają jej 6 poziomowi. Efekty uczenia się są odpowiednio rozwinięte i zostały sformułowane w wymaganych trzech zakresach. W zakresie wiedzy sformułowano 20 efektów uczenia się. Spośród nich 8 mieści się w grupie „Zakres i głębia - kompletność perspektywy poznawczej i zależności”, 12 zostało sformułowanych w zakresie „Kontekst – uwarunkowania, skutki”. W zakresie umiejętności sformułowano 23 efekty, w tym: 10 efektów w zakresie „Wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania”, 6 efektów w zakresie „Komunikowanie się - odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym”, 5 efektów w zakresie „Organizacja pracy - planowanie i praca zespołowa”; 2 efekty w zakresie „Uczenie się - planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób”. W zakresie kompetencji społecznych przyjęto 9 efektów uczenia się, w tym: 2 w zakresie „Oceny - krytyczne podejście”, 5 efektów w zakresie „Odpowiedzialność - wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego” oraz 2 efekty w grupie „Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu”.

W sylabusach przedmiotów zostały określone szczegółowe efekty uczenia się z uwzględnieniem trzech zakresów: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Sformułowania efektów szczegółowych są prawidłowe i odpowiadają pod względem treści dyscyplinom, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Właściwie określono ich odniesienia do kierunkowych efektów uczenia się, co tworzy spójny system efektów dla całych studiów.

Efekty uczenia się w tym ujęciu są kompletne z punktu widzenia szczegółowych zakresów określonych dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Uwzględniają one we właściwym zakresie nabycie przez absolwentów umiejętności praktycznych odpowiadających zawodom związanym z finansami i rachunkowością. Zakładają także nabycie przez absolwentów umiejętności komunikowania się z otoczeniem, w szczególności w języku obcym oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności zawodowej właściwej dla kierunku finanse i rachunkowość o profilu praktycznym.

Efekty uczenia się przyjęte dla ocenianego kierunku studiów zostały określone w sposób realistyczny i są możliwe do osiągnięcia przez absolwentów poprzez pełną realizację programu studiów. Ich sformułowanie jest zgodne z terminologią i językiem przyjętym w ramach dyscypliny wiodącej i dyscypliny dodatkowej, do których przyporządkowano kierunek studiów. Efekty uczenia się przyjęte dla poszczególnych przedmiotów sformułowane są w sposób konkretny i zrozumiały. Szczegółowe efekty uczenia się, a poprzez nie efekty kierunkowe mogą stanowić odpowiednią podstawę do zbudowania systemu skutecznej weryfikacji ich osiągnięcia i wyrażenia oceny stopnia osiągnięcia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁴

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość są zgodne z misją i celami strategicznymi Uczelni, zmierzają do wykształcenia absolwentów, w przygotowanie praktyczne do podjęcia zadań na rynku pracy, z uwzględnieniem praktyczności i innowacyjności w procesie kształcenia. Efekty uczenia się przyjęte dla ocenianego kierunku studiów są zgodne z określonymi dla niego koncepcją i celami kształcenia. Ich sformułowanie odpowiada praktycznemu profilowi studiów. Efekty uczenia się pozwalają na przygotowanie absolwentów do prowadzenia działalności zawodowej zgodnej z wymaganiami rynku pracy. Kierunek studiów został przyporządkowany do właściwych dyscyplin. Do dyscypliny przyjętej jako wiodąca została przyporządkowana w ujęciu procentowym ponad połowa ogólnej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów, co spełnia wymagania określone w przepisach. Efekty uczenia się są zgodne z odpowiednim poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zostały w sposób prawidłowy sformułowane w wymaganych trzech zakresach, tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Kierunkowe i szczegółowe efekty uczenia się opisują w sposób specyficzny i realistyczny wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów w procesie kształcenia. Są zgodne z aktualnym stanem wiedzy właściwej dla dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów i jej zastosowaniami w praktyce gospodarczej. Efekty uczenia się przewidują w szczególności nabycie

⁴W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

umiejętności praktycznych i kształtowanie kompetencji w zakresie posługiwania się fachowym językiem obcym. Szczegółowe efekty uczenia się, odpowiednio powiązane z efektami kierunkowymi, są sformułowane w sposób zrozumiały, z zastosowaniem odpowiedniej terminologii a stopień ich konkretyzacji pozwala na stworzenie systemu weryfikacji ich osiągnięcia przez studentów i dokonania oceny.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe przyjęte dla ocenianego kierunku studiów uwzględniają w odpowiednim zakresie wiedzę i jej zastosowania w odniesieniu do dyscyplin, do których został on przyporządkowany. Na zajęciach zaliczonych do zajęć podstawowych przekazywana jest wiedza z zakresu ekonomii i finansów, w tym: mikro- i makroekonomii, statystyki i prognozowania, finansów, rachunkowości oraz z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, w tym: marketingu, podstaw działalności przedsiębiorstwa, podstaw zarządzania, planowania kariery. Uzupełnieniem jest praktyczna wiedza i umiejętności z zakresu prawa, technologii informacyjnych oraz ochrony własności intelektualnej. W ramach zajęć kierunkowych studenci nabywają wiedzę i poznają jej zastosowania praktyczne z zakresu finansów przedsiębiorstwa, analizy finansowej, rynków finansowych, bankowości, rachunkowości finansowej, finansów publicznych oraz ubezpieczeń. Są to treści programowe w pełni odpowiadające przyjętej jako wiodąca dla ocenianego kierunku studiów dyscypliny ekonomia i finanse. Właściwym ze względu na kierunki rozwoju współczesnej gospodarki uzupełnieniem są treści programowe dotyczące międzynarodowych stosunków gospodarczych i integracji europejskiej. W programie kształcenia duży udział mają treści programowe ujęte w ramach zajęć do wyboru. Obejmują one w szczególności zagadnienia dotyczące funkcjonowania i rozwoju organizacji, autoprezentacji i kształtowania wizerunku, komunikacji interpersonalnej, które są istotne z punktu widzenia przekazania wiedzy praktycznej oraz ukształtowania umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w przyszłej działalności zawodowej absolwentów. Drugą grupę zajęć do wyboru tworzą przedmioty specjalnościowe w ramach dwóch specjalności *rachunkowość i system podatkowy* oraz *bankowość i ubezpieczenia*. Treści programowe ujęte na tych specjalnościach w pełni odpowiadają wiedzy i jej zastosowaniom w dyscyplinie ekonomia i finanse. Uwzględniają one w szczególności praktyczne zastosowania finansów i rachunkowości oparte na technologii informacyjnej. Uzupełnieniem programu kształcenia są zajęcia przekazujące wiedzę, kształtujące umiejętności oraz kompetencje społeczne z zakresu psychologii społecznej, etyki biznesu oraz języka obcego ogólnego, specjalistycznego i praktycznego. Wskazany zakres treści programowych ujętych w programie kształcenia ocenianego kierunku studiów jest zgodny z przyjętymi efektami uczenia się i zapewnia osiągnięcie wszystkich z nich. Treści te należy uznać za sformułowane w sposób kompleksowy

i odpowiadający stanowi praktyki w obszarach działalności zawodowej przewidzianych dla absolwentów kierunku.

Studia na ocenianym kierunku trwają 3 lata (6 semestrów). Łączna liczba punktów ECTS konieczna do ich ukończenia wynosi 180. W planie studiów ujęto 4 grupy zajęć. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w grupie zajęć określonych przez Uczelnię jako zaliczone do dziedziny nauk humanistycznych i społecznych, mierzony liczbą punktów ECTS wynosi łącznie 17, w tym 12 dla języka obcego oraz odpowiednio dla *etyki biznesu* (2) i *psychologii* (3). Należy wskazać, że zgodnie z obowiązującą obecnie klasyfikacją dziedzin nauki, jedynie etyka należy do dziedziny nauk humanistycznych. W grupie zajęć podstawowych ujętych zostało 12 przedmiotów o łącznym nakładzie w wymiarze 44 punktów ECTS. Do grupy zajęć kierunkowych przyporządkowano 8 przedmiotów i łącznie 39 punktów ECTS. Na przedmioty do wyboru przypada 56 ECTS, w tym seminarium dyplomowe 10. Ostatnią grupą zajęć ujętych w planie studiów jest praktyka zawodowa, do której przypisano 24 ECTS. Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych zajęć ujętych we wskazanych ich grupach w sposób prawidłowy wyraża nakład pracy niezbędny do osiągnięcia przyjętych dla nich szczegółowych efektów uczenia się. Na studiach stacjonarnych realizowane są zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godz. (0 ECTS). Tak określony czas trwania studiów jest właściwy, a łączna liczba punktów ECTS zgodna z wymaganiami. Także nakład pracy wyrażony w punktach ECTS niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć i grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się przyjętych dla ocenianego kierunku studiów.

Liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów wynosi 2465 na studiach stacjonarnych i 1664 na studiach niestacjonarnych. Do zajęć tych zostały zaliczone wszystkie zajęcia ujęte w planie studiów. Na poszczególne ich grupy przypada następująca liczba godzin: zajęcia z obszarów nauk humanistycznych i społecznych 220 (na studiach niestacjonarnych 140), w tym dla języka obcego 170 (116), zajęcia z przedmiotów podstawowych 585 (312), zajęcia z przedmiotów kierunkowych 480 (236), przedmiotów do wyboru 430 (256), praktyki zawodowej 720 (720). Liczba godzin zajęć dla grup przedmiotów oraz poszczególnych przedmiotów ujętych w planie studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się przyjętych dla ocenianego kierunku studiów. Na studiach stacjonarnych na zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów przypada łącznie 90,2 ECTS (50,11%), a na studiach niestacjonarnych 61,36 ECTS (34,08%). Oznacza to, że w odniesieniu do studiów stacjonarnych liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów jest zgodna z przepisami.

Czynnikiem sprzyjającym osiągnięciu przez studentów efektów uczenia się jest właściwa liczebność grup studenckich. Ze względu na niewielką liczebność lat studiów wykłady prowadzone są dla całych roczników. Grupy ćwiczeniowe na studiach stacjonarnych liczą ok. 25 studentów, na studiach niestacjonarnych - ok. 30 studentów, lektoraty – ok. 15-20 studentów, laboratoria – ok. 20-24 studentów, seminaria – ok. 5-10 studentów.

Sekwencja zajęć przewiduje, że w pierwszym i drugim semestrze studiów realizowane są zajęcia z grupy zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub społecznych oraz języka obcego i grupy zajęć podstawowych. W tym okresie realizowane są także dwa przedmioty w ramach grupy przedmiotów do wyboru zapoznających studentów z funkcjonowaniem przedsiębiorstw, autoprezentacją

i komunikacją interpersonalną. Od drugiego semestru studenci uczestniczą także w jednych zajęciach wybranej specjalności. W semestrach trzecim i czwartym kontynuowana jest nauka języka obcego, prowadzone są ostatnie trzy przedmioty w ramach grupy zajęć podstawowych, przedmioty z grupy zajęć kierunkowych oraz kolejne przedmioty z grupy zajęć do wyboru. Od trzeciego semestru student realizuje praktyki zawodowe, a po tym semestrze wybiera promotora pracy dyplomowej. Od czwartego semestru prowadzone są seminaria dyplomowe. W piątym i szóstym semestrze studiów kontynuowana jest kolejno nauka języka obcego specjalistycznego i praktycznego. Prowadzone są także zajęcia z przedmiotów z grupy zajęć kierunkowych, zajęć do wyboru. W semestrze piątym student kończy realizację praktyk zawodowych, a w szóstym kończy pisać pracę dyplomową. Taka sekwencja zajęć, w ramach której student wybiera kolejno: grupę przedmiotów do wyboru (wybór po I semestrze), miejsce odbywania praktyk zawodowych (wybór po II semestrze) oraz promotora pracy dyplomowej (wybór po III semestrze) jest zasadna. Poszczególne zajęcia realizowane są we właściwej kolejności i uwzględniają wzajemne powiązania co zapewnia osiągnięcie przez studentów przyjętych dla kierunku studiów efektów uczenia się.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone są na ocenianym kierunku studiów z zastosowaniem kilku form. Na studiach stacjonarnych wykłady prowadzone są w wymiarze 555 godzin (22,5%), ćwiczenia – 615 godz. (24,9%), konwersatoria – 395 godz. (16,0%), laboratoria – 90 godz. (3,7%), praktyki – 720 godz. (29,2%), seminaria dyplomowe – 90 godz. (3,7%). Na studiach niestacjonarnych proporcje liczby godzin są następujące: wykłady 292 godziny (17,5%), ćwiczenia – 348 godz. (21,0%), konwersatoria – 246 godz. (14,8%), laboratoria – 16 godz. (1%), praktyki – 720 godz. (43,2%), seminaria dyplomowe – 42 godz. (2,5%). Duży udział zajęć realizowanych w formach związanych ze stosowaniem aktywnych metod nauczania zapewnia zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się.

Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów uwzględnia zajęcia i grupy zajęć do wyboru przez studentów w trzech zakresach. Po pierwsze, studenci dokonują wyboru jednego z dwóch przedmiotów dotyczących funkcjonowanie przedsiębiorstw prowadzonych przez praktyków oraz jednego z dwóch dotyczących autoprezentacji i komunikacji interpersonalnej. Po drugie, dokonują wyboru seminarium dyplomowego. Po trzecie, dokonują wyboru jednej z dwóch grup zajęć specjalnościowych, z których każda obejmuje po 8 przedmiotów. Do zajęć do wyboru, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych przyporządkowane jest 56 punktów ECTS, co stanowi 31,11% ich łącznego wymiaru. Tym samym studenci ocenianego kierunku studiów mają zapewnioną możliwość elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia w określonym w przepisach zakresie.

Plan studiów obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Zaliczono do nich w zasadzie wszystkie ujęte w planie zajęcia poza *psychologią społeczną* i *ochroną własności intelektualnej*. Są to zajęcia z języka obcego, zajęcia z przedmiotów podstawowych, kierunkowych, przedmiotów do wyboru, w tym specjalnościowych oraz seminarium dyplomowe i praktyki zawodowe. Na zajęcia te przypada, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych po 117,5 punktów ECTS, co stanowi 65,3% ich łącznego wymiaru przyjętego dla całych studiów. Spełniony jest tym samym określony w przepisach wymóg przypisania im na studiach o profilu praktycznym co najmniej 50% tych punktów.

Program studiów przewiduje możliwość wyboru przez studentów jednego z dwóch języków obcych – angielskiego bądź rosyjskiego. Nauka każdego z tych języków odbywa się w trzech zakresach i odpowiadających im zajęciach z języka ogólnego, specjalistycznego oraz praktycznego, w tym

ostatnim odpowiednio Practical English Course lub Prakticheskij Kurs Russkogo Jazyka. Te ostatnie są jedynymi zajęciami prowadzonymi w języku obcym w ramach ocenianego kierunku studiów. Zdecydowana większość studentów wybiera naukę języka angielskiego.

Program kształcenia przyjęty dla ocenianego kierunku studiów nie przewiduje na studiach stacjonarnych prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Natomiast dla studiów niestacjonarnych przewidziane jest prowadzenie 5 zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, są to: *psychologia społeczna, ochrona własności intelektualnej, technologia informacyjna, technologia informacyjna w finansach, excel dla zaawansowanych*. Dwa ostatnie zajęcia wchodzą przy tym w skład odrębnych specjalności. Ich łączny wymiar w odniesieniu do jednej specjalności wynosi 64 godziny. W związku z pandemią COVID-19 w semestrze zimowym 2020/2021 wszystkie zajęcia w ramach rozkładu zajęć obowiązującego od dnia 17.10.2020 roku są realizowane do odwołania za pomocą platformy MS Teams w trybie synchronicznym. Taki wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodny z przepisami w tym zakresie, w szczególności obowiązującymi w okresie pandemii.

Metody kształcenia stosowane w ramach poszczególnych przedmiotów są określane przez osoby je realizujące i podawane w sylabusach przedmiotów. Są one zróżnicowane i dostosowane do specyfiki zajęć. W przypadku wykładów do najczęściej stosowanych należą: wykład informacyjny połączony z prezentacją multimedialną oraz wykład typu konwersatoryjnego. Natomiast na ćwiczeniach stosowane są takie metody dydaktyczne, jak: analizy przypadków, rozwiązywanie zadań, prezentacje projektów indywidualnych i grupowych, burza mózgów, analiza i interpretacja tekstów źródłowych i źródeł danych.

Należy przy tym wskazać, że w niektórych sylabusach metody dydaktyczne zostały określone w sposób błędny, gdyż pomyłono je z formami zajęć wskazując jako metody wykład, ćwiczenia czy konwersatorium. W odniesieniu do części przedmiotów określono je w sposób zbyt ogólny i powielany w wielu przedmiotach, na przykład jako: wykład-prezentacje, a dla ćwiczeń: analizy przykładów, rozwiązywanie zadań. Rekomenduje się przejrzanie wszystkich sylabusów pod kątem właściwego określenia metod dydaktycznych odpowiadających specyfice poszczególnych przedmiotów i unikania schematycznych powtórzeń.

Powszechnie stosownym narzędziem wsparcia procesu dydaktycznego są projektory multimedialne. Wykorzystywane są one zarówno w ramach wykładów, jak i ćwiczeń. W ramach zajęć laboratoryjnych wykorzystywane są m.in. bazy zasobów internetowych i oprogramowanie informatyczne dla systemów finansowo-księgowych, oprogramowanie statystyczne, prawne. Są to środki i narzędzia właściwie dobrane do charakteru ocenianego kierunku studiów. Udokumentowane wykorzystanie specjalistycznego oprogramowania dedykowanego kierunkowi studiów jest jednak dość wąskiej.

Wykorzystywanie w ramach wielu zajęć aktywizujących metod nauczania stymuluje studentów do samodzielności i przyjmowania aktywnej roli w procesie uczenia się. Odnosi się to w szczególności do dyskusji inicjowanych i prowadzonych na wykładach oraz ćwiczeniach, zlecaniu studiów literatury, poszukiwania i opracowywania danych statystycznych i sprawozdawczych, przygotowywania i prezentacji projektów indywidualnych i grupowych, przeprowadzaniu analiz przypadków.

Na zajęciach zaliczonych do kształtujących umiejętności praktyczne stosowane są metody dydaktyczne pozwalające na przygotowanie studentów do prowadzenia działalności zawodowej. Pozwalają one na wykonywanie przez studentów czynności praktycznych właściwych dla

przewidywanych dla nich stanowisk pracy. Polegają one w szczególności na gromadzeniu informacji, przeprowadzaniu analiz, pracy na urzędowych formularzach, przygotowywaniu rozwiązań postawionych problemów. Do wykonywania wskazanych czynności wykorzystywane są na niektórych zajęciach narzędzia informatyczne, ale ich zakres jest niewielki.

Metody kształcenia stosowane na zajęciach z języka obcego pozwalają na uzyskanie kompetencji w zakresie posługiwania się nim poprzez tworzenie spójnych wypowiedzi ustnych i pisemnych z zastosowaniem słownictwa specjalistycznego z zakresu finansów i rachunkowości na zakładanym poziomie B2.

Regulamin Studiów obowiązujący w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów przewiduje możliwość dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia. Zgoda na odbywanie studiów w trybie Indywidualnej Organizacji Studiów może zostać wyrażona w szczególności studentom: wyróżniającym się w nauce, uczestniczącym w pracach badawczych nieobjętych programem studiów, wyróżniającym się w działalności sportowej, kulturalnej lub artystycznej, skierowanym na studia w innej uczelni, studiującym jednocześnie na więcej niż jednym kierunku studiów, studentom z niepełnosprawnością, studentkom w ciąży i studentom będącym rodzicami oraz w innych uzasadnionych przypadkach związanych ze zdarzeniami losowymi dotyczącymi studenta. Regulacje Regulaminu nie odnoszą się jednak do stosowania w odniesieniu do tych grup studentów konkretnych metod kształcenia. Mogą one ewentualnie być określone w indywidualnym programie studiów przeznaczonym dla studentów wybitnie uzdolnionych. W pozostałych przypadkach dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów sprowadza się do zgody na zmieniony tryb i termin zaliczenia przedmiotów. Odbywanie studiów w trybie indywidualnej organizacji studiów nie zwalnia z obowiązku osiągnięcia efektów uczenia się określonych w programie studiów.

Studenci z niepełnosprawnościami, których stan zdrowia uniemożliwia pełny udział w realizacji procesu dydaktycznego, mogą ubiegać się o zmodyfikowanie warunków odbywania studiów, w szczególności poprzez zmianę formy uczestniczenia w zajęciach, formy zapisu materiałów dydaktycznych lub trybu uzyskiwania zaliczeń i zdawania egzaminów.

W roku akademickim 2019/2020 oraz w bieżącym roku akademickim żaden student ocenianego kierunku nie korzystał z indywidualnej organizacji studiów.

Na studiach niestacjonarnych 4 zajęcia zaliczono do kształtujących umiejętności praktyczne, w tym dwa związane z informatyką, które w całości (pełny wymiar godzin ujętych w planie studiów) prowadzone są z wykorzystaniem metody i techniki kształcenia na odległość. Prowadzenie zajęć z *technologii informacyjnej, technologii informacyjnej w finansach, excela dla zaawansowanych* wyłącznie w formie zdalnej nie jest właściwe z punktu widzenia możliwości kształtowania umiejętności praktycznych. Metody i techniki kształcenia na odległość powinny być wykorzystywane w ramach tych zajęć jedynie pomocniczo. Rekomenduje się zmianę w tym zakresie po zakończeniu ograniczeń w prowadzeniu zajęć w siedzibie uczelni związanych z pandemią.

Od roku akademickiego 2020/2021 praktyki zawodowe na ocenianym kierunku są realizowane w trzech etapach: II rok, III semestr; II rok, IV semestr; III rok, V semestr. W każdym etapie studenci realizują 240 godzin praktyk, łącznie 720, którym przypisano 24 punkty ECTS. Przy takiej formie realizacji praktyk zawodowych słusznym założeniem jest opracowanie

dla każdego etapu praktyki treści programowych, jak i celów oraz efektów uczenia się uwzględniających przyrost wiedzy i rozwój umiejętności i kompetencji studentów kolejnych semestrów, w których zarówno treści programowe, jak i cele oraz efekty uczenia się uwzględniają przyrost wiedzy i rozwój umiejętności i kompetencji studentów kolejnych semestrów. W przypadku ocenianego kierunku finanse i rachunkowość różnice te w niewielkim stopniu uwzględniają rozwój kwalifikacji studentów. Różnice w treściach kształcenia między etapem I a etapem II praktyki wskazują na nieco większy akcent położony na kwestie związane z funkcjonowaniem pionu finansowego w organizacji, w której studenci odbywają praktyki. Jednak odzwierciedlenie tej różnicy na poziomie sformułowanych efektów uczenia się sprowadza się do tego, że różnice w programie praktyk między I a II etapem sprowadzają się do zmiany jednego efektu uczenia się spośród kilkunastu. Efekt uczenia się z I etapu: "Student zna strukturę organizacyjną jednostki i funkcjonowanie jej podstawowych komórek" zastąpiono w programie praktyk dla etapu II efektem: "Student potrafi przygotować podstawowe dokumenty biurowe, w szczególności finansowe, jeżeli wymaga tego specyfika pracy podmiotu".

Porównanie programu praktyk z II i III etapu w większym stopniu uwzględnia specyfikę kierunku. Na III etapie praktyk treści programowe są związane z organizacją pionu księgowego organizacji, w której realizowana jest praktyka zawodowa. Ponadto dodano w nich zadanie praktycznego zaznajomienia się z organizacją pionu finansowego organizacji, metodami i formami współpracy z bankami i instytucjami finansowymi organizacji, w której odbywana jest praktyka zawodowa. Natomiast w zakresie efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych etapów praktyk zawodowych, różnice mają charakter kosmetyczny. Efekt uczenia się z II etapu: "Student potrafi przygotować podstawowe dokumenty biurowe, w szczególności finansowe, jeżeli wymaga tego specyfika pracy podmiotu" zastąpiono na III etapie efektem uczenia się: "Student potrafi ewidencjonować i archiwizować dokumenty, w szczególności finansowe".

Pozostałe efekty uczenia się są identyczne i są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się, a także efektami uczenia się przypisanymi do innych zajęć.

Założenia, cele i treści programowe praktyk pozwalają osiągać studentom efekty uczenia się. Przewidziany w programie studiów od roku akademickiego 2020/2021 wymiar praktyk oraz przypisana im liczba punktów ECTS są zgodne z wymaganiami. Należy jednak mieć na uwadze wyżej wspomniany fakt, że na poszczególnych etapach praktyk zawodowych studenci osiągają za każdym razem niemal identyczne efekty uczenia się. W takiej sytuacji wymiar praktyk należy uznać za zdecydowanie zawyżony. W związku z tym konieczna jest zmiana założeń co do treści kształcenia i efektów uczenia się przyjętych dla praktyk zawodowych.

Rekomenduje się większe zróżnicowanie efektów uczenia się i specjalizację treści programowych, a co za tym idzie umiejętności i kompetencji społecznych nabywanych przez studentów w czasie praktyk tak, aby uwzględniały one przyrost wiedzy oraz rozwój umiejętności i kompetencji społecznych studentów na poszczególnych semestrach.

Na potrzeby przeprowadzonej oceny analizie poddano 13 dzienników praktyk realizowanych w roku akademickim 2019/2020. Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas spotkań z przedstawicielami uczelni, wymiar praktyk wynosił 480 godzin. Wnioski wskazują, że w niektórych przypadkach wymiar zrealizowanych praktyk nie pokrywał się z wymiarem przewidzianym w programie studiów. Przykład: studenci zrealizowali 20 dni praktyki i otrzymali zaliczenie i ocenę bardzo dobrą, która ma charakter

ostateczny, jednocześnie praktyki miały wymiar 480h. Nie jest możliwe zrealizowanie 480 godzin praktyk w 20 dni.

Ponadto, analiza dokumentacji praktyk przedstawionej przez Uczelnię wskazuje, że sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań były (przed zmianą regulaminu) i są (zgodnie z obowiązującym regulaminem) trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Natomiast nieskuteczne były metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk. Wniosek taki wynika z odniesienia zapisów zawartych w dziennikach praktyk do efektów uczenia się przypisanych do praktyk. W części analizowanych przypadków zawartość dzienników praktyk nie pozwala na stwierdzenie, że efekty uczenia się zostały osiągnięte. Szczególnie dotyczy to kompetencji społecznych i części efektów uczenia się przypisanych do umiejętności. Przykład: analiza dzienników praktyk i sprawozdań z praktyk nie wskazuje na osiągnięcie efektów uczenia się: "Student potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę do prawidłowego formułowania, analizowania, interpretowania i rozwiązywania problemów z zakresu finansów i rachunkowości w organizacji, w której odbywał praktykę zawodową"; "Student potrafi współdziałać w ramach prac zespołowych (w tym interdyscyplinarnych); "Student jest gotów pracować w grupie w tym wspólnie realizując projekty na rzecz otoczenia"; "Student jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego szczególnie w odniesieniu do finansów"; "Student potrafi ocenić własne możliwości wykonywania określonych zadań powierzonych mu w trakcie realizacji praktyki zawodowej".

W odniesieniu do obowiązujących od roku akademickiego 2020/2021 rozwiązań dotyczących praktyk w zakresie regulacji, organizacji oraz narzędzi i metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposobu dokumentowania ich przebiegu oraz realizowanych zadań, należy stwierdzić, że tworzą pełne możliwości do właściwej weryfikacji i oceny uzyskiwanych efektów uczenia się określonych dla praktyk.

W przypadku rozwiązań w zakresie oceny przez zakładowego opiekuna praktyk osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w przypadku przedstawionej dokumentacji praktyk (obowiązującej w roku akademickim (dalej: ra.) 2019/2020) nie była ona przeprowadzana. Zakładowy opiekun praktyk jedynie potwierdzał ich osiągnięcie, bez dokonania oceny.

Natomiast zgodnie z regulaminem obowiązującym od roku ak. 2020/2021 podstawą zaliczenia praktyk zawodowych są:

- 1) prawidłowo wypełniony i potwierdzony podpisem studenta oraz "zakładowego opiekuna praktyki" "dziennik praktyk" wraz ze "sprawozdaniem z przebiegu praktyki zawodowej" oraz opinią i oceną wystawioną przez "zakładowego opiekuna praktyk";
- 2) zaświadczenie o odbyciu praktyki zawodowej, wystawione przez "zakład pracy".

W obowiązującym regulaminie przewiduje, że student po zakończeniu praktyk jest zobowiązany sporządzić "Sprawozdanie z przebiegu praktyki", dla każdego etapu (okresu) praktyki, zgodnie z podziałem przewidywanym w "Ramowym programie praktyki zawodowej". Sprawozdanie z realizacji praktyk jest "podsumowaniem, autoanalizą i autorefleksją studenta po zrealizowanym etapie praktyki zawodowej, student szczegółowo opisuje przebieg etapu praktyki, wszystkie wykonywane zadania i czynności wraz z opisem zagadnień, problemów rozwiązywanych podczas zajęć. Opisywane zadania należy również powiązać z właściwym dla kierunku, poziomu i profilu studiów symbolem efektów uczenia się". Analiza Załącznika nr 7 do Regulaminu praktyk zawodowych

proceedzi do wniosku, że sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań jest nadmiernie rozbudowany w odniesieniu do dokumentowania zadań. W przypadku dokumentacji przygotowywanej przez studentów muszą oni dwukrotnie wpisywać zakres i typ realizowanych czynności: 1) w dzienniku praktyk; 2) w pkt. 3 sprawozdania z praktyk.

Natomiast w zaświadczeniu o odbyciu praktyki zawodowej, wystawianym przez praktykodawcę (Załącznik nr 8 do Regulaminu praktyk) powinny znaleźć się informacje o zagadnieniach związanych z kierunkiem studiów, z którymi studenci zapoznali się podczas praktyk oraz opisowa, zindywidualizowana opinia o praktykantach. Oczekiwanie opracowania przez zakładowego opiekuna praktyk opisu zagadnień realizowanych przez studentów, w sytuacji, gdy zatwierdza on dziennik praktyk jest również oczekiwaniem nadmiernym.

Rekomenduje się rezygnację z dublowania zadań realizowanych przez interesariuszy realizacji praktyk zawodowych.

Właściwym rozwiązaniem jest natomiast wprowadzenie arkusza oceny praktykanta i stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do odpowiedniego etapu praktyk, który w formie tabelarycznej wypełnia zakładowy opiekun praktyk. Dzięki temu istnieje możliwość rzetelnej weryfikacji i oceny osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się. Ponadto, zakładowy opiekun praktyk ma możliwość sformułowania oceny opisowej. Dzięki takiemu rozwiązaniu ocena może mieć wielowymiarowy i kompleksowy charakter.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje wydziałowego opiekuna praktyk nie budzą wątpliwości w odniesieniu do możliwości prawidłowej realizacji praktyk, w tym weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się. Zgodnie z pozyskanymi informacjami zawartymi w sylabusie wydziałowym opiekunem praktyk zawodowych do 2019 roku była osoba posiadająca tytuł doktora nauk ekonomicznych (specjalność: gospodarka turystyczna). Obecnie, inna osoba pełniąca tę funkcję również ma tytuł doktora nauk ekonomicznych (w dyscyplinie: ekonomia). Mając na uwadze fakt, że zdecydowana większość studentów studiów niestacjonarnych (83% w ra. 2019/2020; 77% w ra. 2020/2021) uzyskało zaliczenie praktyk na podstawie uznania pracy zawodowej, jako formy osiągnięcia efektów uczenia się, jedna osoba, jako wydziałowy opiekun praktyk na ocenianym kierunku jest w stanie realizować swoje zadania efektywnie. Liczba studentów, którzy realizowali praktyki w zakładach pracy wynosiła odpowiednio: 27 i 19, w tym liczba studentów studiów stacjonarnych wynosiła: 17 i 8.

Analiza dzienników praktyk wskazuje, że w jednostkowych przypadkach nie został spełniony wymóg dotyczący zakładowych opiekunów praktyk zawarty w regulaminie, zgodnie z którym do zadań zakładowego opiekuna praktyk należy: "udzielanie studentowi merytorycznych i metodycznych porad, instruktażu i wskazówek w czasie asystowania oraz samodzielnego wykonywania przez niego zadań". Przykład: opiekunem praktyk w urzędzie gminy był wójt, którego analiza dorobku zawodowego nie wskazuje, że miał odpowiednie kwalifikacje zawodowe w zakresie finansów.. Rekomenduje się opracowanie i przestrzeganie jakościowych kryteriów, odnoszących się do specyfiki kierunku, które powinien spełniać zakładowy opiekun praktyk.

Informacje zebrane w wyniku przeprowadzonej oceny nie budzą zastrzeżeń w odniesieniu do infrastruktury i wyposażenia miejsc odbywania praktyk. Są to urzędy, instytucje administracji skarbowej, mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, w tym związane z usługami bankowymi, księgowymi, rachunkowymi, a także inne przedsiębiorstwa.

Podmioty, z którymi uczelnia ma podpisane umowy zapewniają całkowicie zapotrzebowanie studentów na miejsca odbywania praktyk na kierunku finanse i rachunkowość. Liczba miejsc praktyk oferowana przez współpracujące podmioty wynosi: 214. Mimo to na ocenianym kierunku większość studentów nie odbywa praktyk. Ponadto, z analizy przedstawionych sprawozdań z praktyk - zgodnych z zasadami ich realizacji obowiązującymi w ra. 2019/2020 - wynika, że w niektórych przypadkach typ podmiotu oraz zakres zadań wykonywanych przez studentów w czasie praktyk nie pozwalał osiągać niektórych efektów uczenia się. Wdrożenie i przestrzeganie rozwiązań, które w zakresie praktyk uczelnia wprowadziła w roku ak. 2020/2021 powinno zapobiegać tego typu nieprawidłowościom.

Zasady realizacji praktyk zawodowych reguluje wprowadzony 29 października 2020 r. Regulamin praktyk zawodowych w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku. Określono w nim całokształt zagadnień związanych z organizacją i zasadami zaliczania studenckich praktyk zawodowych.

Regulamin jest publicznie dostępny za pośrednictwem strony internetowej uczelni. Jest opracowany w sposób bardzo szczegółowy. Wskazano w nim obowiązki organizatorów i uczestników praktyk. Wymieniono szczegółowe zadania wydziałowego opiekuna praktyk, zakładu pracy przyjmującego studenta, zakładowego opiekuna praktyk oraz zakres i tryb współpracy i komunikacji między tymi osobami i podmiotami oraz innymi interesariuszami realizacji praktyk, w tym studentami, dziekanem, uczelnią i jej odpowiednimi działami. Wskazano również jednoznacznie cele praktyk, obowiązki studentów oraz niezbędną dokumentację.

W regulaminie praktyk nie określono szczegółowych kryteriów, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe. Nie wskazano też reguł zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta. Warunki kwalifikowania na praktykę są określone w sylabusach praktyk dla poszczególnych etapów.

W raporcie samooceny uczelnia wskazała, że "Praktyki są integralną częścią programu studiów realizowanego na kierunku finanse i rachunkowość i podlegają obowiązkowemu zaliczeniu. Student ma obowiązek odbycia praktyk". Zapisy Regulaminu praktyk, w tym § 1 p. 6 oraz w § 7 dotyczą jednak możliwości zaliczenia w poczet praktyk w całości lub w części czasu pracy zawodowej studentów, wykonywanej w czasie studiów lub przed ich rozpoczęciem studiów. Wymaga to od studenta złożenia odpowiedniego wniosku, w którym student musi wykazać, że osiągnął efekty uczenia przypisane praktykom. Analiza poprzednich wersji regulaminów praktyk obowiązujących w latach 2018-2020 wskazuje, że również w nich obecne były w/w zapisy.

Przed wszystkim należy podkreślić, że zawarte w § 7 regulaminu praktyk szczegółowe zapisy dotyczące zaliczania studentom praktyki zawodowej w całości lub w części w trybie potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów są niezgodne z regulacjami obowiązującej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce zawartymi w art. 71. Zgodnie z nim tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów odnosi się do osób "ubiegających się o przyjęcie na studia". Ponadto, należy zaznaczyć, że zgodnie z ustawą efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie (art. 71.4). Natomiast w obowiązującym na ocenianym kierunku regulaminie wskazano, że studenci mogą ubiegać się o zaliczenie praktyki zawodowej w całości, etapie lub w jego części w trybie potwierdzenia efektów uczenia się, jeżeli dana aktywność zawodowa była/ jest wykonywana w okresie nie krótszym niż czas trwania praktyki.

W takiej sytuacji student może otrzymać zaliczenie praktyk na ocenę 3. Uzyskanie oceny 4 i wyższej wymaga 3-letniego doświadczenia zawodowego. Mając na uwadze fakt, że oceniany kierunek prowadzony jest tylko na I stopniu, warto zaznaczyć, że na etapie przyjęcia na studia efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej kwalifikację pełną na poziomie 7 PRK i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejne studia pierwszego stopnia lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie. Ponadto zgodnie z zapisami regulaminu wniosek o uznanie doświadczenia zawodowego w poczet praktyk musi zawierać opis węzłowych zadań/czynności, wskazujących osiągnięcie wymaganych efektów uczenia, przypisanych praktyce na danym kierunku, specjalności, profilu i etapie. Jednak analiza przedstawionej dokumentacji wskazuje, że zapisy regulaminu nie były przestrzegane w tym względzie. Praktyki zaliczano w tym trybie na ocenę bardzo dobrą osobom z krótszym doświadczeniem zawodowym niż wymagane oraz pobeżnym opisem charakterystyki stanowiska pracy i wykonywanych zadań, bez odniesienia do efektów uczenia się.

Istotny jest również fakt, że w Ustawie wskazano, iż liczba studentów, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się, nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu (art. 71.7). Tymczasem, jak wskazano wcześniej potwierdzanie efektów uczenia się na podstawie pracy zawodowej stosowano w ostatnich dwóch latach w ponad 70% przypadków studentów studiów niestacjonarnych.

Punkt 7 § 1 regulaminu praktyk (zawarty też w poprzednich wersjach regulaminu) głosi, że każde przyjęte rozwiązanie dla realizacji praktyk musi zapewnić osiągnięcie zakładanych programem studiów efektów uczenia się przypisanych praktykom i odpowiadać profilowi kształcenia na kierunku studiów. Wnioski z przeprowadzonej analizy wskazują, że część rozwiązań stosowanych przez uczelnię w roku ak. 2019/2020 nie pozwalała na osiągnięcie (niewłaściwe miejsca praktyk) i weryfikację oraz rzetelną ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się założonych dla praktyk.

Szczegółowo uregulowano również kwestię kontroli i hospitacji praktyk, przygotowano odpowiednie formularze oraz określono ich minimalną liczbę i częstotliwość.

Uczelnia deklaruje, że na podstawie podpisanych porozumień jest w stanie zapewnić studentom dostęp do 214 miejsc praktyk. Kluczowym miejscem odbywania praktyk dla studentów kierunku finanse i rachunkowość jest Izba Administracji Skarbowej w Białymstoku. Oferuje ona łącznie 120 miejsc praktyk. Z informacji na stronie internetowej uczelni wynika, że łącznie pięć podmiotów oferuje miejsca praktyk dla studentów kierunku finanse i rachunkowość.

Studenci, którzy chcą odbywać praktyki w innych miejscach konsultują wybór, a także program i zakres zadań z Wydziałowym Opiekunem Praktyk. W tym celu opracowano Załącznik nr 2 do Regulaminu praktyk zawodowych w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku "Wniosek studenta o przyjęcie na praktykę zawodową". Nie zostały natomiast określone żadne kryteria jakościowe, które taka placówka powinna spełniać. Rekomenduje się, aby kryteria takie zostały określone i stanowiły element w/w "Wniosku studenta o przyjęcie na praktykę zawodową". Dzięki temu możliwe będzie wskazanie w formie zero-jedynkowej spełnienia przez dany zakład pracy określonych kryteriów.

Wnioski z przeprowadzonej oceny wskazują, że studenci nie uczestniczą w sposób systematyczny w ocenie programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunów praktyk, realizacji praktyk, efektów uczenia się osiąganych na praktykach. Ogólna ocena

praktyk jest dokonywana za pośrednictwem badań prowadzonych wśród absolwentów. Wyniki prowadzonych badań wskazują, że jest to jeden z najniżej ocenianych elementów programu kształcenia.

Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku. Prowadzone są od godzin porannych do popołudniowych i najczęściej składają się z dwóch jednostek lekcyjnych z danego przedmiotu w trakcie dnia. Na studiach niestacjonarnych zajęcia organizowane są w ramach 7-8 zjazdów w semestrze. W piątki w godzinach popołudniowych odbywają się zajęcia z praktykami, seminaria dyplomowe i niektóre lektoraty. W soboty i niedziele zajęcia trwają od godzin porannych do niekiedy wieczornych. Prowadzone są w ramach od dwóch do czterech jednostek lekcyjnych z poszczególnych przedmiotów. Pomiedzy zajęciami są przerwy 10-minutowe. Pomimo dużej liczby godzin zajęć w trakcie dnia w niektórych dniach zjazdowych brak jest jednej dłuższej przerwy w porze obiadowej. Takie rozplanowanie zajęć umożliwia, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Zastrzeżenie budzi brak dłuższej przerwy w porze obiadowej w niektórych dniach.

Weryfikacja efektów uczenia się przyjętych dla ocenianego kierunku studiów odbywa się w kilku etapach: na bieżąco w trakcie zajęć, na koniec zajęć kończących się zaliczeniem oraz w ramach sesji egzaminacyjnych. Sprawdzanie i ocena bieżącej aktywności studentów na zajęciach dokonywane są przez prowadzących je nauczycieli akademickich i inne osoby je prowadzące a stosowane formy i terminy podawane są do wiadomości studentów z odpowiednim wyprzedzeniem. Organizacja roku akademickiego jest ustalana corocznie w zarządzeniu Rektora Uczelni. Określa ona w szczególności okresy sesji egzaminacyjnych i sesji egzaminacyjnych poprawkowych. Zimowa i letnia sesja egzaminacyjna trwają po dwa tygodnie, podobnie jak sesje poprawkowe do nich. Są to okresy dostatecznie długie dla racjonalnego rozplanowania terminów egzaminów i zaliczeń oraz i ocenę ich wyników. Regulamin studiów zapewnia studentom uzyskiwanie informacji zwrotnej o uzyskanych ocenach oraz do ich uzasadnienia przez osobę oceniającą.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

1. Obowiązujący regulamin praktyk wymaga uzupełnień w zakresie określenia kryteriów akceptowania miejsc praktyk wskazanych przez studentów, a także wymogów donoszących się do doświadczenia i kwalifikacji zakładowych opiekunów praktyk.
2. Nie określono kryteriów jakościowych, przez pryzmat których ocenia się miejsca praktyk wybranych przez studentów.
3. Praktyki zawodowe nie podlegają żadnej systematycznej ocenie dokonywanej z udziałem studentów, która uwzględniałaby program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz zakładowych opiekunów praktyk, realizację praktyk czy efekty uczenia się są osiągane na praktykach.
4. Zastrzeżenia budzą zapisy w regulaminie praktyk odnoszące się do możliwości potwierdzania efektów uczenia się przypisanych do praktyk w trybie potwierdzania efektów uczenia się,

a w szczególności skala samego zjawiska, która w przypadku studentów studiów niestacjonarnych przekraczała w ostatnich dwóch latach 70%.

5. Ze względu na praktyczny profil kształcenia na kierunku, wymiar praktyk (3x240h), a także ich znaczenie dla całego procesu jakości kształcenia oraz kształtowania sylwetki absolwentów należy wprowadzić efektywny system ewaluacji praktyk prowadzony z udziałem studentów i innych interesariuszy związanych z organizacją, realizacją praktyk zawodowych i weryfikacją osiągnięcia efektów uczenia się.

Treści programowe określone w sylabusach przedmiotów są zgodne z przyjętymi dla nich efektami uczenia się. Odpowiadają one aktualnemu stanowi wiedzy i jej zastosowań w zakresie dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany. Uwzględniają aktualny stan praktyki w odniesieniu do zawodów, do których wykonywania przygotowujący się absolwenci ocenianego kierunku studiów. Łączny nakład pracy wyrażony w punktach ECTS niezbędny do osiągnięcia wszystkich przyjętych dla kierunku efektów uczenia się jest zgodny z przepisami. Struktura punktów ECTS przypisanych do grup zajęć i zajęć jest właściwa z punktu widzenia możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli i studentów dla poszczególnych ich grup pozwala na osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się. Sekwencja realizacji zajęć jest prawidłowa z punktu widzenia ich następstwa i powiązania treści programowych i umiejętności w ich ramach kształtowanych. Proporcje zajęć realizowanych w poszczególnych formach, a w szczególności duży udział ćwiczeń, są prawidłowe z punktu widzenia możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru spełnia wymagania określone w przepisach. Dla obydwu form studiów spełniony jest określony w przepisach wymóg przyporządkowania co najmniej 50% punktów ECTS do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Program kształcenia uwzględnia naukę języka obcego. Program studiów stacjonarnych nie przewiduje wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość. Prowadzone na studiach niestacjonarnych kształcenie z wykorzystaniem tych metod i technik obejmuje zajęcia, do których przypisano poniżej 50% łącznej liczby punktów ECTS, co jest zgodne z obowiązującymi przepisami. W okresie pandemii nastąpiło przejście dla wszystkich form studiów na nauczanie w trybie on-line. Na ocenianym kierunku studiów stosowany jest szeroki zestaw metod dydaktycznych dostosowanych do poszczególnych przedmiotów. Do prowadzenia zajęć wykorzystywane są nowoczesne metody dydaktyczne i wspomagające je narzędzia, co pozwala na zapewnienie osiągnięcia przez studentów wszystkich przyjętych dla poszczególnych przedmiotów i całych studiów efektów uczenia się. W procesie dydaktycznym uczestniczą osoby posiadające doświadczenie praktyczne, co pozwala na zastosowanie w nauczaniu metod praktycznych i przygotowanie studentów do wykonywania zawodów właściwych dla kierunku studiów. Stosowane metody dydaktyczne pozwalają na nabycie przez studentów kompetencji językowych w zakresie posługiwania się fachowym językiem obcym. Metody i techniki kształcenia na odległość, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, wykorzystywane były w okresie przed pandemią jedynie na zajęciach z przedmiotów z zakresu technik informacyjno-komunikacyjnych. Prowadzenie w pełni zajęć z tych przedmiotów w oparciu o metody i techniki kształcenia na odległość a nie jedynie pomocniczo nie jest zasadne. W Uczelni wprowadzono rozwiązania umożliwiające dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych, w tym osób z niepełnosprawnościami. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się, a część efektów jest sformułowana w sposób dedykowany tej formie kształcenia. Wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS są zgodne z wymaganiami. Praktyki realizowane są w trzech etapach, a ich umiejscowienie w planie

studiów pozwala na osiągnięcie efektów uczenia się. Dobór miejsc odbywania praktyk generalnie jest prawidłowy i również umożliwia osiąganie efektów uczenia się. Przyjęte i określone w regulaminie metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Kluczowym czynnikiem sukcesu jest rzetelna weryfikacja zawartości dokumentacji praktyk w odniesieniu do realizowanych zadań i uwzględnieniu efektów uczenia się w ocenie zakładowego opiekuna praktyk oraz sprawozdaniu z praktyk opracowanym przez studentów. W poprzednich latach zakładowy opiekun praktyk nie oceniał osiągnięcia efektów uczenia się jedynie zatwierdzał ich osiągnięcie. Opracowane i funkcjonujące od roku ak. 2020/2021 formularze oceny umożliwiają sformułowanie kompleksowej oceny i odniesienie do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje wydziałowego opiekuna praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Jedna osoba ma możliwość realizacji wszystkich przewidzianych zadań w odniesieniu do liczby studentów. Pożądane kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje zakładowych opiekunów praktyk nie są określone. Zakłada się - na podstawie regulaminu - że osoba taka musi posiadać kwalifikacje, które pozwolą na udzielanie studentowi merytorycznych i metodycznych porad, instruktażu i wskazówek w czasie asystowania oraz samodzielnego wykonywania przez niego zadań. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywają się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie rozwiązania dotyczącego trybu potwierdzania efektów uczenia się do obowiązujących przepisów wynikających z art. 71 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.).
2. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości polegającej na zwielokrotnieniu osiągania tych samych efektów uczenia się przez studentów na różnych etapach praktyk, a także w celu uwzględnienia przyrostu wiedzy i rozwoju umiejętności i kompetencji studentów na poszczególnych semestrach.
3. Zaleca się przestrzeganie ograniczeń ilościowych co do skali potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza formalnym kształceniem, tj. nie więcej niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu.
4. Zaleca się opracowanie i wdrożenie procedury systematycznej ewaluacji praktyk zawodowych z udziałem studentów, w której uwzględnione zostaną: program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach. W ramach procedury przewidziana musi być również forma opracowania i prezentacji wyników oraz włączenia ich w WSZJK.

5. Zaleca się wprowadzenie do regulaminu praktyk kryteriów akceptowania miejsc praktyk wybranych samodzielnie przez studentów, a także sformułowaniem wymogów donoszących się do zadań, doświadczenia i kwalifikacji zakładowych opiekunów praktyk.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne określone są w corocznie podejmowanych uchwałach Senatu Uczelni. Rekrutacja na kierunek finanse i rachunkowość jest prowadzona dwa razy w roku - na semestr zimowy i semestr letni. Wstęp na studia jest wolny. Warunkiem przyjęcia na studia jest złożenie kompletu dokumentów, w tym świadectwa maturalnego bądź równoważnego dokumentu potwierdzonego w przypadku cudzoziemców zgodnie z wymogami przepisów prawa oraz wniesienie stosownych opłat. Decyzję w sprawie przyjęcia na studia podejmuje Uczelniana Komisja Rekrutacyjna. Informacje dla kandydatów są szeroko dostępne i przekazywane są z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym poprzez: stronę internetową Uczelni, informatory Uczelni i Wydziału, organizowane „dni otwarte”, wykłady otwarte dla młodzieży szkół średnich i społeczności lokalnej, spotkania w szkołach, ogłoszenia w mediach lokalnych, regionalnych oraz ogólnopolskich. Przyjęte w Uczelni warunki rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów, ale nie przewidują doboru kandydatów z punktu widzenia posiadanej przez nich wstępnej wiedzy i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się przyjętych dla ocenianego kierunku studiów.

Uczelnia określiła w formie regulaminu przyjętego uchwałą Senatu zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Przepisy te określają zasady potwierdzania efektów uczenia się oraz osoby do tego uprawnione. Określone zostały warunki w zakresie wykształcenia i doświadczenia zawodowego, jakie muszą spełniać wnioskodawcy. Regulacje te są zgodne z przepisami ustawowymi i zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich zgodności z efektami uczenia się przyjętymi w programie studiów. Regulamin określa również skład komisji dokonującej potwierdzenia efektów uczenia się i kwestie proceduralne związane z jej pracą.

W dotychczasowej praktyce potwierdzanie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów w odniesieniu do kierunku finanse i rachunkowość nie było stosowane w ramach procesu rekrutacji kandydatów na studia.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zostały określone w Regulaminie Studiów. Przepisy Regulaminu przewidują, że student ma możliwość realizacji części programu studiów poza macierzystą Uczelnią, w szczególności w ramach wymiany studenckiej realizowanej na podstawie programów edukacyjnych. W takim przypadku student kontynuuje naukę na podstawie indywidualnego programu studiów. Zakres zajęć realizowanych w uczelni zagranicznej i sposobów ich zaliczenia uzgadniany jest w ramach Learning Agreement i zatwierdzany przez dziekana. Efekty uczenia się dla przedmiotów realizowanych w uczelni zagranicznej powinny być możliwie spójne z efektami uczenia się przedmiotów ujętych w programie kształcenia obowiązującym w uczelni macierzystej. Takie regulacje stwarzają możliwość identyfikacji efektów uczenia się osiągniętych poza

Uczelnią oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w jej programie studiów.

Regulamin Studiów obowiązujący w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek określa także warunki i procedury identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich osiągnięcia przy przenoszeniu się studentów z innych uczelni lub innych kierunków studiów. Decyzje o przeniesieniu i uznaniu osiągnięcia efektów uczenia się podejmuje Dziekan na podstawie dokumentacji przebiegu studiów złożonej przez studenta. W przypadku stwierdzenia zbieżności uzyskanych efektów uczenia się dokonuje się zaliczenia określonych zajęć z przypisaną do nich liczbą punktów ECTS i uzyskanymi ocenami. W przypadku stwierdzenia rozbieżności w tym zakresie Dziekan określa warunki, termin i sposób uzupełnienia przez studenta różnic wynikających z programów studiów. Regulacje te zapewniają możliwość weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów oraz uwzględnienia ich oceny.

Zasady i procedury dyplomowania zostały określone w Regulaminie Studiów oraz zarządzeniu Rektora Uczelni w sprawie warunków, jakim muszą odpowiadać prace dyplomowe i egzamin. Regulamin Studiów określa, że praca dyplomowa jest przygotowywana pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego co najmniej stopień doktora. Student ma prawo wyboru promotora z listy ogłoszonej przez Uczelnię. Praca jest recenzowana przez nauczyciela akademickiego posiadającego co najmniej stopień doktora. W przypadku negatywnej oceny pracy przez recenzenta o dopuszczeniu do egzaminu dyplomowego decyduje Dziekan, po zasięgnięciu opinii drugiego recenzenta. Praca dyplomowa poddawana jest weryfikacji w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Postanowienia Regulaminu Studiów w zakresie dyplomowania odnoszą się do kwestii proceduralnych, nie określając w szczególności kwestii zgodności tematyki prac dyplomowych z efektami uczenia się przyjętymi dla kierunku studiów czy zgodności specjalizacji naukowej promotora i recenzenta z obszarem pracy dyplomowej. Uszczegółowienie zasad dyplomowania nastąpiło w zarządzeniu Rektora. Zasady te przewidują w szczególności, że wybór promotora i temat pracy dyplomowej powinien być zgodny ze studiowaną przez studenta grupą zajęć do wyboru. Tematy prac dyplomowych podlegają zatwierdzeniu przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. W pracy dyplomowej student powinien dokonać opisu zjawisk i procesów w wybranym zakresie tematyki pracy zakończonym sformułowaniem własnych ocen i wniosków albo zaproponować rozwiązanie konkretnego problemu. Określone zostały także wymagania formalne związane z pracą dyplomową. Zasady te są sformułowane odpowiednio szczegółowo i stwarzają możliwość weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się związanych z pracą dyplomową. Określają one także kryteria oceny pracy przez recenzenta. W recenzji pracy oceniane są: zdolność do prawidłowego formułowania problemów, poprawność toku wywodów, sposób gromadzenia materiału, stosowane metody badawcze, dobór literatury, sposób rozwiązania problemu, interpretacja wyników.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie zaliczeń z wszystkich przedmiotów i praktyk oraz zdanie wszystkich egzaminów przewidzianych w planie studiów, złożenie pracy dyplomowej oraz uzyskanie pozytywnych jej ocen. Egzamin dyplomowy odbywa się przed trzyosobową komisją złożoną z przewodniczącego, promotora pracy i recenzenta. Obejmuje on prezentację pracy dyplomowej oraz odpowiedzi na pytanie od recenzenta mające związek z tematyką pracy dyplomowej i wybrane losowo pytanie z obszaru dyscypliny naukowej, do której przyporządkowany jest kierunek studiów. Zestawy pytań na egzamin dyplomowy podawane są do wiadomości studentów na 3 miesiące przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego.

Ostateczny wynik ze studiów obliczany jest jako średnia ważona ocen z egzaminów i zaliczeń wszystkich przedmiotów ujętych w programie studiów, ocen pracy i egzaminu dyplomowego z wagami odpowiednio: 0,6, 0,2 i 0,2. W okresie pandemii egzamin dyplomowy organizowany jest w trybie synchronicznego kontaktu studenta i komisji na platformie MS Teams.

Tak określone zasady i procedury dyplomowania przyjęte w Uczelni są trafne i zapewniają możliwość potwierdzenia osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone są w Regulaminie Studiów, a ich uszczegółowienie ma miejsce w sylabusach przedmiotów. Stwarza to równe, z góry określone, warunki przystępowania do weryfikacji i udziału w niej dla wszystkich studentów. Zaliczenia zajęć w terminie zasadniczym odbywają się na ostatnich zajęciach dydaktycznych. Termin zaliczenia poprawkowego musi poprzedzać egzamin poprawkowy z danego przedmiotu. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie wymaganych zaliczeń z innych form zajęć związanych z przedmiotem. Egzaminy przeprowadzane są w okresie sesji egzaminacyjnej, której termin określony jest zarządzeniem Rektora w sprawie organizacji roku akademickiego. Dopuszcza się ustalenie innych terminów przeprowadzania egzaminów zgodnie z Regulaminem studiów. Studenci jednego dnia nie mogą zdawać więcej niż jednego egzaminu. Oceniany w trakcie egzaminu zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych powinien być zgodny z efektami uczenia się założonymi w sylabusach przedmiotów. Formułowane pytania nie powinny wychodzić poza treści zawarte w sylabusach. W sylabusach przedmiotów zostały określone sposoby weryfikacji i kryteria odnoszące się do każdej ze stosowanych form sprawdzania wiedzy i umiejętności. Podano przedziały punktowe i odniesione do nich oceny. Zapewnia to bezstronność i przejrzystość weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się i oceny. System ten pozwala na wiarygodność i porównywalność ocen. W odniesieniu do studentów z niepełnosprawnością prowadzący dostosowują metody i organizację sprawdzania efektów uczenia się do ich indywidualnych potrzeb. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana jest w skali 2,0-5,0.

Przeprowadzający zaliczenie lub egzamin jest zobowiązany uzasadnić na żądanie studenta wystawioną ocenę. W Uczelni obowiązuje zasada, że bezpośrednio po egzaminie, a najpóźniej w ciągu 7 dni od daty zaliczenia lub egzaminu, wszystkie oceny są wprowadzane do systemu informatycznego i dostępne dla studentów.

Regulamin studiów formułuje zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia. W przypadku zgłaszania zastrzeżeń studenci mogą występować o przeprowadzenie komisyjnego zaliczenia lub egzaminu z przedmiotu.

W trakcie zaliczeń i egzaminów studenci powinni być rozlokowani tak, aby nie istniała możliwość przeszkadzania sobie oraz aby istniała możliwość oceny samodzielności wykonania zleconych zadań. Nauczyciele akademicki przeprowadzający zaliczenia i egzaminy są jednocześnie zobowiązani do zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne związane z weryfikacją efektów uczenia się. Przepisy obowiązujące w Uczelni przewidują odpowiednie sankcje w takich przypadkach.

Tak sformułowane ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zostały sformułowane w sposób prawidłowy a informacje o nich są dostępne dla studentów. Oparcie weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się o jednakowe kryteria zapewnia bezstronność i równe traktowanie wszystkich studentów. System weryfikacji jest przejrzysty i zapewnia wiarygodność i porównywalność stopnia osiągnięcia efektów

uczenia się przez studentów. W odniesieniu do studentów z niepełnosprawnością przewidziana jest możliwość dostosowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do rodzaju i stopnia niepełnosprawności. Rozłożenie weryfikacji w czasie jest właściwe i pozwala na ocenę postępów w procesie uczenia się na poszczególnych jego etapach.

Dobór metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się dla ocenianego kierunku studiów dokonywany jest w ramach wieloetapowej procedury. Sposób weryfikacji efektów jest omawiany na zebraniach katedr, zebraniach dziekana z pracownikami oraz na zebraniach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Ponieważ w skład Komisji wchodzi osoby reprezentujące praktyków życia gospodarczego pozwala to na uwzględnienie w ramach metod weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się oczekiwań pracodawców co do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwentów ocenianego kierunku studiów. Uzgodnione w ten sposób metody weryfikacji efektów uczenia się ujęte są w ramach matrycy efektów uczenia się dla kierunku finanse i rachunkowość zawierającej wszystkie przedmioty ujęte w planie studiów oraz przyporządkowane do nich metody weryfikacji. Pozwala ona na wykazanie, że wszystkie założone w programie efekty uczenia się mogą być uzyskane w wyniku realizacji zajęć i ich grup. Stosowane na ocenianym kierunku metody weryfikacji pozwalają w szczególności na ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się związanych z przygotowaniem studentów do podejmowania działalności zawodowej zgodnej z przyjętą dla ocenianego kierunku studiów sylwetką absolwenta. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zaproponowane w ramach wskazanych form prac zespołowych podawane są przez pracowników prowadzących zajęcia w sylabusach przedmiotów.

Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się dokonywana jest na ocenianym kierunku studiów z zastosowaniem takich metod, jak: obecność na zajęciach obowiązkowych połączona z aktywnością, rozwiązywanie zadań rachunkowych, dyskusje, obserwacja studentów podczas prac grupowych, obserwacja i ocena postawy studenta podczas dyskusji w ramach ćwiczeń, egzamin pisemny w formie opisowej lub testu, pisemne prace zaliczeniowe, projekty, analizy przypadków, referaty, kolokwia zaliczeniowe, spełnienie innych wymagań określonych przez prowadzącego. Stosuje się przy tym zasadę, że kryterium zaliczenia przedmiotu nie powinno być wyłącznie kolokwium końcowe. Na pierwszych zajęciach z przedmiotu prowadzący zobowiązany jest do poinformowania studentów w szczególności o efektach uczenia się jakie musi osiągnąć w ramach tego przedmiotu, zasadach oceniania oraz stosowanej formie oceny i metodach oceny.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się związanych z praktyką określone są w Regulaminie praktyk zawodowych. Weryfikacji i oceny dokonuje wydziałowy opiekun praktyk zawodowych. Warunkiem zaliczenia praktyki jest: zaliczenie przez studenta całości programu praktyki oraz uzyskanie pozytywnej opinii osoby sprawującej opiekę nad studentem w miejscu odbywania praktyki (zakładowego opiekuna praktyk zawodowych).

Końcowa weryfikacja i ocena osiągnięcia efektów uczenia się następuje w ramach procesu dyplomowania. Jej elementami są ocena pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy.

Sprawdzenia i oceny opanowania języka obcego dokonuje się w oparciu o egzamin, a języka obcego specjalistycznego i języka obcego praktycznego na podstawie zaliczenia. Wymagania stawiane w ramach weryfikacji umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na przyjętym dla studiów pierwszego stopnia poziomie B2.

W okresie przez pandemię weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na studiach niestacjonarnych, na których stosowane były metody i techniki kształcenia na odległość, odbywała się

przez bieżącą kontrolę postępów w nauce w oparciu o narzędzia dostępne na platformie informatycznej. Zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia przeprowadzane były w siedzibie uczelni. W okresie pandemii bieżąca weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w trakcie zajęć odbywa się w trybie synchronicznym. Zaliczenia i egzaminy końcowe przeprowadzane są z wykorzystaniem technologii informatycznych. Rozwiązania takie są zgodne z obowiązującymi przepisami.

Osiągnięte przez studentów efekty uczenia się są dokumentowane w formie prac zaliczeniowych, projektów, prac egzaminacyjnych, prac dyplomowych. Prace etapowe i egzaminacyjne przechowywane są w katedrze, w której zatrudniony jest pracownik je prowadzący a prace dyplomowe w teczce absolwenta. Analiza wybranych losowo prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników prowadzi do następujących wniosków:

1. zakres weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla części zajęć obejmuje wiedzę i umiejętności określone w efektach uczenia się, ale dla niektórych ogranicza się bądź koncentruje na weryfikacji samej wiedzy;
2. niektóre prace obejmują wąski zakres zagadnień i tym samym ograniczona została możliwość weryfikacji wszystkich bądź większości przyjętych efektów uczenia się;
3. niektóre z prac zespołowych mają wąski zakres tematyczny i objętość, co ogranicza możliwość pełnej oceny osiągnięcia przyjętych efektów uczenia się i oceny wkładu poszczególnych autorów;
4. w odniesieniu do części przedmiotów występuje zjawisko zawyżania ocen, co wynika z niskiego stopnia trudności sprawdzianów i powoduje, że nie spełniają one w niezbędnym zakresie roli motywującej do uczenia się.

Rekomenduje się dokonywanie przez Uczelnię okresowych przeglądów tematyki prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych z punktu widzenia możliwości weryfikacji osiągnięcia przyjętych efektów uczenia się oraz obiektywizmu wystawianych ocen.

Tematyka prac dyplomowych obronionych w latach 2018-2020 obejmowała w większości zagadnienia odnoszące się do obszaru finansów, a w szczególności: finansowania przedsiębiorstw i jednostek samorządu terytorialnego, rachunkowości, działalności operacyjnej banków, analizy finansowej przedsiębiorstw, restrukturyzacji przedsiębiorstw, działalności gospodarczej na terenie parków narodowych, rynku pracy, systemów wynagrodzeń, systemu podatkowego. Prace z tych zakresów tematycznych były dostosowane do przyjętych dla ocenianego kierunku studiów efektów uczenia się, w szczególności w zakresie kształcenia specjalnościowego. Część z tych prac odnosiła się przy tym do wybranego podmiotu bądź stosowania określonego instrumentu finansowego. W tym ujęciu była dostosowana do poziomu studiów pierwszego stopnia i była zgodna z praktycznym profilem studiów. Tematy niektórych prac dyplomowych były zbyt ogólnikowe, np.: Wymiana handlowa międzynarodowa, Stosunki handlowe Polski z Niemcami w Unii Europejskiej, Euro jako wspólna waluta europejska. Nie były dostosowane w niezbędnym stopniu do przyjętych efektów uczenia się. Rekomenduje się dostosowanie tematyki wszystkich prac dyplomowych do wymogów określonych w tym zakresie we właściwym Zarządzeniu Rektora.

Analiza ocen z prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego w latach 2018-2020 obejmująca wszystkich absolwentów, tj. 12 na studiach stacjonarnych i 57 na studiach niestacjonarnych, wskazuje, że wystawiane były niemal wyłącznie oceny 4,0, 4,5 i 5,0 z wyraźną przewagą tych ostatnich (na ogólną liczbę 138 ocen z prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego wystawiono

tylko jedną ocenę 3,0). Taka struktura ocen odbiega od statystycznego rozkładu normalnego i wskazuje na ich zawyżanie. Rekomenduje się przeprowadzanie przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia okresowych analiz ocen prac dyplomowych i wyników egzaminów dyplomowych w celu wskazywania na ewentualne nieprawidłowości w tym zakresie.

Analiza wybranych losowo prac dyplomowych i dokumentacji egzaminu dyplomowego z lat 2018-2020 wskazuje, że mają one zróżnicowany charakter i różnym stopniu spełniają przyjęte w zasadach dyplomowania kryteria merytoryczne i formalne i prowadzi do następujących wniosków:

1. wszystkie prace składają się z części opisowej, opartej głównie na literaturze przedmiotu oraz części empirycznej, z reguły dość wąskiej;
2. we wstępach prac i ich treści brak jest z reguły prezentacji zastosowanej metodyki;
3. w ramach części praktycznej wykorzystywane są z reguły proste metody analityczne, najczęściej z zakresu statystyki opisowej;
4. części wnioskowe prac są wąskie i sprowadzają się do sprawozdania z przeprowadzonych badań, bez formułowania wniosków o charakterze praktycznym;
5. oceny merytoryczne prac formułowane przez promotora i recenzenta są dość wąskie i w dużej mierze sprowadzają się do opisu treści pracy oraz nie zawsze zawierają uzasadnienie;
6. część promotorów i recenzentów w ramach ocen prac nie odnosi się do błędów formalnych lub ich jednoznacznie nie określa.

Władze Wydziału i Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia prowadzą analizę postępów studentów w uczeniu się. Dotyczy to w szczególności liczby kandydatów przyjętych na studia, kończących studia w terminie oraz skali i przyczyny odsiewu studentów. Jako główne przyczyny odsiewu podawane są wyjazdy zagraniczne, trudności w pogodzeniu pracy zawodowej z nauką oraz indywidualne problemy związane z nauką, sytuacją osobistą oraz stanem zdrowia.

Uczelnia monitoruje także losy absolwentów na podstawie Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów. Wyniki tego monitoringu dla roku 2018 wskazują, że absolwenci kierunku finanse i rachunkowość uzyskują lepsze wskaźniki w zakresie czasu poszukiwania pracy etatowej niż przeciętna dla kończących studia na kierunkach w dziedzinie nauk ekonomicznych, ale otrzymują niższe wynagrodzenie brutto i są bardziej zagrożeni bezrobociem.

Analiza pozaprogramowa studentów ocenianego kierunku sprowadza się do działalności w ramach studenckiego koła naukowego. Jej rezultatami w ostatnim okresie były cztery artykuły przygotowane we współautorstwie z opiekunem koła i zamieszczone w „Gazecie Finansowej”.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

1. W odniesieniu do procesu dyplomowania zastrzeżenia budzą niektóre tematy, które są zbyt ogólne z punktu widzenia praktycznego profilu studiów.
2. Części praktyczne wielu prac dyplomowych są wąskie; stosowane metody badawcze są słabo opisane i dość proste; z reguły brak jest w pracach dyplomowych odpowiednio rozwiniętych wniosków.

3. Oceny prac dyplomowych wystawiane przez promotora i recenzenta są często dość pobieżne; oceny prac dyplomowych wystawiane przez promotora i recenzenta są często zawyżone.
4. Część prac etapowych w nadmiernym stopniu skupia się jedynie na weryfikacji efektów uczenia się z zakresu wiedzy a stopień trudności stawianych pytań i formułowanych zadań jest dość niski. Ponadto na niektórych zajęciach występuje zjawisko zawyżania ocen.

Warunki rekrutacji kandydatów na studia są formalnie przyjęte i opublikowane. Spełniają one określone w przepisach wymagania odnoszące się udokumentowania posiadanego wykształcenia określone w przepisach prawa. Przewidują one wolny wstęp na studia a przyjęcia odbywają się według kolejności zgłoszeń kandydatów do wysokości ustalonego przez Uczelnię limitu. Zasady rekrutacji zapewniają bezstronne traktowanie kandydatów i stwarzają im równe szanse w podjęciu studiów. Nie jest jednak przeprowadzana selekcja na podstawie posiadania wstępnej wiedzy i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów wprowadzone w Uczelni są zgodne z przepisami prawa. Zasady i procedury dotyczące uznawania efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni, w tym zagranicznej, zapewniają możliwość ich identyfikacji oraz oceny adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów ocenianego kierunku. Zasady i procedury dyplomowania są trafne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się, które jest systematycznie prowadzone w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów. Stosowane metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczną i rzetelną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Zapewniona jest bezstronność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Stosowane metody weryfikacji osiągnięcia i oceny efektów uczenia się umożliwiają w szczególności sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych potrzebnych do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz znajomości języka obcego na wymaganym w przepisach poziomie. Studenci uzyskują informację zwrotną o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się. Określone zostały zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Na studiach niestacjonarnych, na których stosowane są metody i techniki kształcenia na odległość weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się w oparciu o bieżącą kontrolę postępów w nauce, a zaliczenia i egzaminy kończące przeprowadzane są w siedzibie uczelni. W okresie pandemii wszystkie zaliczenia i egzaminy końcowe odbywają się za pośrednictwem platformy internetowej. Osiągnięcie efektów uczenia się jest dokumentowane w formie prac etapowych i egzaminacyjnych. Prace te mają różny charakter i mniej pozwalają na weryfikację wiedzy i umiejętności.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie zgodności tematów prac dyplomowych odpowiadających stopniem szczegółowości sformułowania problemu praktycznemu profilowi studiów.

2. Zaleca się stosowanie jednoznacznych wymagań dotyczących uwzględniania udziału w pracy dyplomowej odpowiednio rozwiniętej części praktycznej oraz zapewnienie przestrzegania w procesie nadzoru nad procesem dyplomowania respektowania tych wymagań.
3. Zaleca się przestrzeganie wymagań dotyczących uwzględniania prezentacji w pracach dyplomowych stosowanych metod badawczych i wymagania posługiwania się metodami dostosowanymi pod względem rodzaju i stopnia zaawansowania do poziomu studiów, a także weryfikację przestrzegania w procesie nadzoru nad procesem dyplomowania respektowania tych wymagań.
4. Zaleca się wymaganie od autorów prac dyplomowych odpowiednio rozwiniętych wniosków oraz weryfikację przestrzegania w procesie nadzoru nad procesem dyplomowania respektowania tych wymagań.
5. Zaleca się stosowanie wymagań dotyczących szczegółowej oceny prac dyplomowych przez promotora i recenzenta oraz weryfikację przestrzegania w procesie nadzoru nad procesem dyplomowania respektowania tych wymagań.
6. Zaleca się przeprowadzanie okresowych przeglądów ocen prac dyplomowych w aspekcie ich zasadności i podejmowanie działań zapobiegających zjawisku ich zawyżania.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość (studia I stopnia) prowadzi 39 nauczycieli akademickich, z tego 3 nauczycieli akademickich z tytułem profesora i 4 ze stopniem doktora habilitowanego, 19 doktorów i 13 magistrów. Dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia jest różnorodny i dostosowany do potrzeb dydaktycznych kierunku. W grupie pracowników ze stopniem doktora habilitowanego i tytułem profesora, sześć osób reprezentuje dyscyplinę ekonomia i finanse, zaś jedna - nauki o zarządzaniu i jakości. Najliczniejszą grupę wśród doktorów stanowią pracownicy reprezentujący ekonomię i finanse (11 osób). Zajęcia na ocenianym kierunku studiów prowadzą również reprezentanci następujących dyscyplin: nauki o zarządzaniu i jakości (3 osoby), nauki prawne (4 osoby) oraz psychologii (1 osoba). Wśród pracowników z tytułem zawodowym magistra jest pięciu lektorów języków obcych z odpowiednim wykształceniem filologicznym i dorobkiem dydaktycznym oraz jedna osoba pracująca jako instruktor sportu. Siedem pozostałych osób legitymuje się doświadczeniem zawodowym oraz publikacjami związanymi z prowadzonymi przedmiotami. Część z tych osób przygotowuje rozprawy doktorskie. Pracownicy z tytułem magistra prowadzą zajęcia w formie ćwiczeń oraz zajęć praktycznych.

Potwierdzony dorobek naukowy nauczycieli jest bezpośrednio związany z realizowanymi zajęciami. Dodatkowo dziesięciu pracowników posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza systemem szkolnictwa wyższego w zakresie wykładanych przedmiotów, a także wieloletnie doświadczenie dydaktyczne i organizacyjne w uczelniach wyższych. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość legitymują się dorobkiem naukowym w postaci realizacji projektów badawczych oraz licznych publikacji wydanych zarówno w formie monografii, jak i punktowanych czasopism, a także wystąpień na konferencjach. Na podstawie informacji przedstawionych w raporcie samooceny, udostępnionych w trakcie wizytacji dokumentów oraz udzielonych przez pracowników uczelni wyjaśnień i informacji sformułować można pozytywną ocenę dotyczącą liczebności oraz struktury kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Liczebność oraz

struktura kwalifikacji kadry nauczycieli akademickich umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz pełne osiągnięcie zakładanych celów i efektów uczenia się. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość mają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy lub zawodowy mieszczący się w dyscyplinach naukowych, z którymi związane są realizowane przedmioty, co umożliwia właściwą realizację tych zajęć oraz nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Posiadane przez kadrę doświadczenie zawodowe związane m.in. z pracą w biurach rachunkowych, firmach konsultingowych oraz radach nadzorczych przedsiębiorstw, instytucjach prawnych i coachingowych, wspomaga realizację przedmiotów zorientowanych na przygotowanie studentów do oczekiwań rynku pracy.

Zgodnie z zapisami art. 73 ust. 2 pkt. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce na kierunku finanse i rachunkowość ponad 50% ogółu godzin zajęć dydaktycznych określonych w programie studiów I stopnia wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, prowadzą nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawowym miejscu pracy. Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich umożliwia prawidłową realizację zajęć. Obciążenie godzinowe poszczególnych osób jest zróżnicowane, co wynika ze specjalności poszczególnych nauczycieli.

Obsada zajęć jest zasadniczo prawidłowa, zaś kompetencje wymagane do prowadzenia poszczególnych przedmiotów są w całości pokryte przez doświadczenie zawodowe i kwalifikacje kadry prowadzącej zajęcia. Zastrzeżenie budzi jedynie powierzenie seminarium dyplomowego osobie posiadającej dorobek naukowy i zawodowy w naukach prawnych. Jest to niezgodne z założonymi przez uczelnię efektami uczenia się, które zostały przypisane do innych dyscyplin. Niezgodność ta została wykazana w załączniku nr 4. Rekomenduje się zapewnienie przydziału seminarium dyplomowego nauczycielom z dorobkiem naukowym w dyscyplinie naukowej do której został przyporządkowany kierunek finanse i rachunkowość.

Nauczyciele akademicy zostali przeszkoleni w zakresie wykorzystywania platformy Moodle, jak i innych środków technicznych, w tym zwłaszcza MS Teams, wspomagających nauczanie na odległość. Wybuch pandemii COVID-19 spowodował szerokie wykorzystanie technologii zdalnych w kształceniu studentów.

Polityka kadrowa prowadzona na Wydziale Nauk Ekonomicznych koncentruje się na właściwym doborze kadry dydaktycznej i badawczo-dydaktycznej, niezbędnej do realizacji programu kształcenia. Priorytetem jest zatrudnianie nauczycieli akademickich na podstawowym miejscu pracy. Ponadto Uczelnia zatrudnia nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie zawodowe, często w formie umów cywilno-prawnych.

Kryteria kwalifikacyjne dotyczące zatrudniania nauczycieli akademickich na poszczególne stanowiska w grupach pracowników dydaktycznych, badawczych i badawczo-dydaktycznych określone zostały w Statucie Uczelni. Stosunek pracy z nauczycielem akademickim nawiązuje Rektor w trybie umowy o pracę, po stwierdzeniu spełnienia przez zatrudnianego nauczyciela wymogów doświadczenia zawodowego, dorobku praktycznego oraz kwalifikacji zawodowych.

Nauczyciele akademicy podlegają ocenie okresowej w zakresie należytego wykonywania obowiązków, wynikających z zajmowanego stanowiska. Kryteria oceny okresowej zostały określone w Regulaminie okresowego oceniania nauczycieli akademickich. Ocenie okresowej podlegają wszyscy nauczyciele akademicy, za wyjątkiem Rektora. Podmiotem dokonującym oceny okresowej nauczyciela akademickiego jest Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Ocena dokonywana jest

w obszarze działalności dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej. W ocenie okresowej działalności dydaktycznej uwzględnia się również ocenę nauczyciela akademickiego w zakresie wypełniania przez niego obowiązków związanych z kształceniem, dokonaną przez studentów uczelni z zastosowaniem badań ankietowych oraz w ramach nadzoru nad jakością kształcenia w uczelni, z zastosowaniem obserwacji zajęć dydaktycznych w formie hospitacji. Komisja przy dokonywaniu oceny zobowiązana jest uwzględnić ocenę działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej nauczyciela akademickiego dokonaną przez jego bezpośredniego przełożonego. Ocenę końcową wraz z uzasadnieniem Komisja przedstawia ocenianemu nauczycielowi, bezpośredniemu przełożonemu oraz rektorowi. Niezależnie od ustawowego systemu oceny kadr nauczyciel akademicki oceniany jest przez dziekana na podstawie wydziałowego systemu kontroli jakości opartego na analizie ankiet i wyników hospitacji. Wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia kadry i planowania indywidualnych ścieżek rozwojowych pracowników. Uczelnia oferuje wsparcie nauczycielom akademickim, którzy deklarują swój rozwój. Wśród form wsparcia oraz motywacji należy wskazać: możliwość uczestnictwa w organizowanych międzynarodowych konferencjach naukowych jak również wydawanych monografiach i czasopiśmie uczelnianym Przedsiębiorstwo & Finanse; wyjazdy dydaktyczne i szkoleniowe w ramach programu Erasmus+, a także nagrody Rektora za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną przyznawane w trybie rocznym. Uczelnia przyjęła i wdrożyła zestaw procedur zapobiegającym zachowaniom naruszającym bezpieczeństwo oraz rozwiązywania konfliktów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w dziedzinie nauk społecznych i dyscyplinach ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, do których przypisano efekty uczenia się na kierunku, co umożliwia prawidłową realizację zajęć. Posiadane przez kadrę doświadczenie zawodowe w instytucjach finansowych oraz ich otoczeniu wspomaga realizację przedmiotów zorientowanych na przygotowanie studentów do oczekiwań rynku pracy. Polityka kadrowa prowadzona na uczelni zapewnia właściwy dobór pracowników oraz zawiera transparentne procedury przeglądu i weryfikacji kadry, a także wskazuje procedury i narzędzia rozwiązywania konfliktów. Uczelnia wspiera pracowników w rozwoju zawodowym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Budynki uczelni tworzą kompleks położony w centrum miasta. W jego skład wchodzi nowoczesne budynki o łącznej powierzchni użytkowej ponad 15 tys. m² oraz parkingi. W czterech budynkach studenci oraz pracownicy mają do dyspozycji m.in.: 4 aule odpowiednio na 90, 120, 150 i 450 osób wyposażone w sprzęt multimedialny wraz z nagłośnieniem, 11 multimedialnych sal wykładowych (odpowiednio 60, 40 i 30 osobowych), 12 sal ćwiczeniowych, w tym laboratoria przedmiotowe (odpowiednio 30 i 20 osobowe), 2 sale komputerowe (odpowiednio na 16 i 23 stanowiska) wyposażone w stanowiska komputerowe z monitorami LCD. Znajduje się tam ponadto laboratorium językowe (20 osobowe), które jest wyposażone w sprzęt multimedialny do odtwarzania obrazu i dźwięku, w tym sprzęt dla osób niedosłyszących. W jednym z budynków mieści się Biblioteka. W czytelni multimedialnej użytkownicy mają do dyspozycji 5 stanowisk komputerowych z pakietem Microsoft Office, z dostępem do Internetu i możliwością wykonywania wydruków. Biblioteka posiada również czytelnię z wolnym dostępem, do tzw. pracy cichej (30 miejsc) wyposażoną w zestaw komputerowy, rzutnik i tablicę.

Studenci kierunku finanse i rachunkowość mają dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej, w tym Internetu. Swobodny dostęp do Internetu umożliwia kilkanaście stanowisk komputerowych zlokalizowanych w różnych częściach uczelni. Studenci mają dostęp do platformy e-learningowej studia, na której zamieszczane są materiały, pomoce naukowe i prezentacje. W celu umożliwienia i ułatwienia studentom realizacji zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej Uczelnia udostępniła nieodpłatnie Pakiet MS Office 365, na 1500 licencji co pozwala na korzystanie m.in. pakietów MS Word, Excel, poczty uczelnianej oraz aplikacji MS Teams.

Na komputerach zainstalowane jest następujące oprogramowanie specjalistyczne z zakresu finansów i rachunkowości: ZUS Płatnik oraz SAGE Symfonia (16 licencji). Ponadto uczelnia posiada następujące oprogramowanie typu open source służące głównie do analiz statystycznych: Past4 - oprogramowanie do naukowej analizy danych, z funkcjami do manipulacji danymi, kreślenia, statystyki jednowymiarowej i wielowymiarowej oraz JASP do wykonywania analiz statystycznych. Uczelnia posiada także QGIS - Systemem Informacji Geograficznej, który jest udostępniany jest na zasadach licencji GNU GPL. O ile wymienione oprogramowanie jest wykorzystywane podczas zajęć, to efekty tego wykorzystania są nieliczne. Brakuje odpowiednich zadań z zastosowaniem wymienionego oprogramowania podczas kolokwii i egzaminów, wspomniane programy nie są także wykorzystywane w pracach dyplomowych. Rekomenduje się szersze wykorzystanie specjalistycznego oprogramowania w samodzielnej pracy studentów.

Biblioteka Główna Uczelni wraz z Biblioteką Filii w Ełku tworzy uczelniany system biblioteczno-informacyjny. Zbiory (wydawnictwa zwarte, ciągłe, materiały pomocnicze, skrypty i podręczniki, czasopisma oprawione, materiały informacyjne, zbiory specjalne oraz pierwsze numery prac dyplomowych), liczą łącznie ponad 55 tysięcy jednostek. Ponadto, biblioteka WSiFZ prenumeruje 60 periodyków w tym 14 stanowi opłaconą prenumeratę, a pozostała część czasopism pochodzi z wymiany międzybibliotecznej oraz darów. Biblioteka zapewnia dostęp online do Baz Wirtualnej Biblioteki Nauki - Elsevier, Springer i Wiley, na zasadzie licencji krajowych dostępne są także

czasopisma Science i Nature, platforma Ebsco, obok licencji krajowych w ramach WBN dofinansowywane są licencje konsorcyjne na dostęp do międzynarodowych kolekcji czasopism. Istnieje również możliwość korzystania z Bazy ePNP (e-Publikacje Nauki Polskiej). Na miejscu skorzystać można z cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych Academica oraz Systemu Informacji Prawnej LEX. Licencje są sukcesywnie przedłużane. Brakuje natomiast elektronicznej wersji podręczników w języku polskim, np. bazy ibuk. Jest to nieco ograniczające, zwłaszcza w warunkach kształcenia zdalnego. Poprzez przeglądarkę internetową istnieje możliwość zapoznania się z katalogiem biblioteki MAK, który jest bardzo przyjazny dla użytkownika. Zasoby biblioteczne obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów na kierunku finanse i rachunkowość. Istnieje także możliwość skorzystania z wypożyczalni międzybibliotecznej (obecnie wstrzymana z uwagi na pandemię). Ponadto, w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania Biblioteki w Białymstoku wprowadzona została możliwość korzystania z bezpłatnej usługi "zamów skan", z której mogą skorzystać pracownicy oraz studenci Uczelni mający aktywne konto biblioteczne. Pracownicy biblioteki skanują części wybranych przez zgłaszających pozycji literatury i przesyłają w formie plików.

W dokumentach strategicznych Uczelni zakłada się systematyczny rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej, w tym infrastruktury informatycznej oraz zasobów bibliotecznych. Uczelnia na bieżąco monitoruje stan bazy i dokonuje jej przeglądów z udziałem specjalistów, kadry dydaktycznej oraz studentów, a także interesariuszy zewnętrznych. Ponadto, do monitorowania i oceny infrastruktury służą m.in. procedury funkcjonujące w ramach Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Studencka ocena infrastruktury dokonywana jest poprzez badanie ankietowe. Opinie zebrane od kadry, studentów i interesariuszy zewnętrznych oraz opracowywane na ich podstawie rekomendacje stanowią punkt wyjścia dla strategii doskonalenia bazy dydaktycznej oraz planu inwestycyjnego. Wdrożenie rekomendacji pozwala zapewnić studentom odpowiednie warunki procesu kształcenia w zakresie m.in. infrastruktury. Przykładowe działania, wdrożone w ramach wykorzystywania wyników badań dotyczących rozwoju infrastruktury, w tym opinii studentów, to m.in. wymiana i wzbogacanie zasobów bibliotecznych, remont generalny w laboratorium językowym, termoizolacja budynków. Wyniki prowadzonych na Wydziale badań potwierdzają, że zasoby materialne, w tym zasoby umożliwiające kształcenie zdalne, odpowiadają potrzebom dydaktycznym.

Również baza firm i organizacji, w których Uczelnia organizuje praktyki zawodowe dla studentów spełnia wymogi realizacji efektów uczenia się, jak również poszerzenia zasobów wykorzystywanych podczas zajęć dydaktycznych poprzez zapoznanie się z nimi w warunkach rzeczywistych. Firmy te obejmują m.in. banki, agencje płatnicze, biura rachunkowe, urzędy administracji państwowej i samorządowej, a także stowarzyszenia regionalne, przedsiębiorstwa produkcyjne i handlowe.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Liczba i wyposażenie sal dydaktycznych, wyposażenie biblioteki oraz laboratoriów dydaktycznych w pełni pokrywa zapotrzebowanie kształcenia na ocenianym kierunku i gwarantuje przygotowanie

studentów do prowadzenia działalności zawodowej. Infrastruktura dydaktyczna jest dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Uczelnia jest dobrze przygotowana do prowadzenia zajęć na odległość. Praktyka przeglądów z udziałem wszystkich interesariuszy, dotychczasowe działania oraz perspektywy rozwoju infrastruktury wskazują na to, że ich uwagi są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia współpracuje z podmiotami o bardzo zróżnicowanym profilu. Ze względu na specyfikę ocenianego kierunku i związek zagadnień dotyczących finansów i rachunkowości z każdą formą aktywności gospodarczej rodzaj, zakres i zasięg ich działalności jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku.

Podmioty te, to m.in. instytucje administracji skarbowej oraz przedsiębiorstwa świadczące usługi bankowe, księgowe i rachunkowe oraz firmy produkcyjne. Ważną rolę pełnią również przedstawiciele organizacji i zrzeszeń pracodawców i przedsiębiorców, np. izby, klastry. Ich przedstawiciele zapewniają miejsca praktyk oraz uczestniczą w formalnych i nieformalnych działaniach, które mają na celu weryfikację programu studiów i efektów uczenia się w odniesieniu do zmieniających się potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.

Istotną rolę w zakresie budowania i rozwijania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zróżnicowanym zakresie odgrywa Prorektor ds. Współpracy z Praktyką Gospodarczą. Do zadań osoby pełniącej tę funkcję należy m.in. dbanie o rozwój relacji i współpraca z instytucjami i z przedsiębiorcami oraz z organizacjami i stowarzyszeniami czy klastrami. Pełni także funkcje pomocnicze przy współpracy z dziekanami przy organizacji praktyk studenckich. Efekty jego działalności wskazują na proaktywną postawę oraz dostrzeganie roli i znaczenia współpracy w zakresie wykraczającym poza standardowe obszary współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma charakter wielokierunkowy. Dotyczy oczywiście działań związanych bezpośrednio z ofertą kształcenia czy programem studiów, tj. realizacji praktyk czy prowadzenia zajęć przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Dotyczy to zarówno zajęć obowiązkowych, jak i gościnnych wykładów przeprowadzanych przez praktyków życia gospodarczego: przedstawicieli firm, organizacji non-profit, instytucji administracji publicznej, instytucji finansowych i innych instytucji zewnętrznych. Wykłady te są bardzo pozytywnie oceniane przez studentów, jako źródło unikatowej wiedzy.

Partnerzy z otoczenia społeczno-gospodarczego umożliwiają studentom zbieranie danych na potrzeby przygotowania prac dyplomowych, choć nie jest to regułą.

W celu dostosowania programu studiów do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego w 2015 roku przeprowadzona prace projektowe w ramach panelu ekspertów, których celem było m.in. Określenie warunków i stworzenie możliwości: prowadzenia zajęć ze studentami, w szczególności praktycznych, przez pracowników podmiotów gospodarczych; udziału podmiotu gospodarczego w opracowaniu programu kształcenia; dofinansowania studiów przez podmiot gospodarczy; wspólnego wypracowania efektów uczenia się (wówczas efektów kształcenia); realizacji praktyk i staży.

Prace były prowadzone w podziale na kierunki studiów. Efekty tej współpracy utrzymują się również obecnie. Uczelnia potrafi budować i rozwijać współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przykładem na to są wydarzenia i inicjatywy organizowane przez uczelnię, które usprawniają przepływ wiedzy, informacji i doświadczeń między uczelnią i jej interesariuszami wewnętrznymi a interesariuszami zewnętrznymi takie jak: Kongresy Liderów Zmian, Akademia Dobrych Praktyk WSFiZ czy Podlaskie Forum Ekonomistów.

Kontakty z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego polegają również na angażowaniu się przedstawicieli uczelni w prace organizacji biznesowych takich jak: Klaster Obróbki Metali, Wschodni Klaster Budowlany, Izba Przemysłowo-Handlowa, Podlaski Klub Biznesu. Tego typu współpraca zwiększa liczbę podmiotów oferujących miejsca praktyk, wpływa na modyfikacje programu kształcenia tak, aby uwzględniały one zmieniające się potrzeby w zakresie kompetencji pracowników np. zajęcia z zakresu ubezpieczeń, pracowniczych planów kapitałowych czy dyskusje nad rozwojem kompetencji pozwalających na funkcjonowanie w środowisku międzynarodowym i na stanowiskach związanych nie tylko ściśle z finansami, ale także zakupami w relacjach B2B.

Dla rozwoju jakości kształcenia niezbędny jest również rozwój kadry dydaktycznej, której kompetencje oraz kapitał społeczny rozwijano w ramach projektu realizowanego w 2014 roku. W ramach projektu 23 pracowników WSFiZ odbyło staże w innowacyjnych firmach województwa podlaskiego. Celem projektu było zwiększenie transferu specjalistycznej wiedzy pomiędzy białostockimi uczelniami, a przedsiębiorstwami z terenu województwa podlaskiego.

Ze względu na relatywnie długi okres braku działań o charakterze konsultacyjnym (takich jak panel ekspertów) oraz wspierających transfer wiedzy i innowacji między uczelnią o otoczeniem społeczno-gospodarczym rekomenduje się podjęcie działań na rzecz sformułowania planu rozwoju współpracy z określeniem celów i pożądaných efektów. Dzięki temu podejmowane działania mogą być realizowane w sposób systematyczny, doskonalone na poziomie operacyjnym oraz ewaluowane z punktu widzenia rozwoju poszczególnych form współpracy i przełożenia na jakość kształcenia i inne obszary współpracy.

Współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego jest w znacznej mierze ułatwiona dzięki znacznej ich reprezentacji w kadrze dydaktycznej. Osoby te współpracują z Wydziałową Komisją ds. Jakości Kształcenia m.in. w zakresie weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do kierunku finanse i rachunkowość. Zalecenia Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia są wykorzystywane przy wprowadzaniu zmian w planie studiów na kolejny rok akademicki.

Doświadczenie zawodowe kadry dydaktycznej, zdobyte poza uczelnią pozwala studentom nabywać umiejętności praktyczne oraz pracować na przykładach doświadczeń praktyków życia gospodarczego

w różnych obszarach tematycznych: zarządzania, ubezpieczeniach, rozliczeń finansowo-księgowych, finansów publicznych, bankowości i analizy finansowej, marketingu i sprzedaży, autoprezentacji, obsługi arkuszy kalkulacyjnych, analityki finansowej.

W odniesieniu do współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i wynikających z niej korzyści dla studentów warto wspomnieć również o działalności kół naukowych, które realizują zarówno działania szkoleniowe, dyskusyjne, jak i badawcze oraz komercyjne.

Ocena i doskonalenie form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów jest dokonywana w sposób ciągły choć niesformalizowany. Dyskusje na ten temat są elementem zebrań Rektora uczelni z Prorektorami, Dziekanem oraz kierownikami wybranych komórek uczelni. Jak wynika z przeprowadzonej oceny w trakcie tych spotkań pojawiają się pomysły i inicjatywy związane z doskonaleniem form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przykładami efektów tych prac jest zrealizowanych pomysły na cykle zajęć dla studentów w ramach tzw. wykładów z praktykami (czyli przedmiotu Funkcjonowanie i rozwój organizacji), Akademii Dobrych Praktyk, Akademii Kompetencji Przyszłości, corocznej konferencji skupiającej praktyków gospodarczych tzw. Kongresu Liderów Zmian.

Warto zwrócić uwagę również na spotkania o charakterze roboczym dotyczące m.in. oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów, które w związku z sytuacją pandemiczną zostały przeniesione na Platformę MS Teams. Prorektor ds. Współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym pod hasłem „Kreator” zorganizował zespół zajmujący się tymi problemami. Cykliczne spotkania (przynajmniej raz w tygodniu) owocują pomysłami, które są wdrażane w życie i które mają wpływ na urozmaicenie i wzbogacenie programu studiów o aspekty praktyczne w powiązaniu z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy: organizacji praktyk, staży, wizyt studyjnych, współpracy przy realizacji wdrożeniowych prac dyplomowych, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć oraz weryfikacji efektów uczenia się, , działań o charakterze popularyzatorskim, networkingowym oraz wspierających transfer wiedzy i doświadczeń między nauką o gospodarką adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Współpraca obejmuje również analizę potrzeb rynku pracy i losów absolwentów kierunku, choć te działania mają charakteru systemowego. Na Uczelni prowadzone są niesformalizowane, ale efektywne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów

efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Dobra praktyka (nie kandydat do CDK): Uczelnia od pierwszego roku studiów oferuje studentom zajęcia dotyczące planowania kariery zawodowej, autoprezentacji i kształtowania wizerunku. Zajęcia przewidują stosowanie również testów i narzędzi diagnozy preferencji, predyspozycji i postaw zawodowych. Zajęcia pozwalają studentom dokonać samooceny swoich silnych i słabych stron oraz poddać refleksji swoje plany zawodowe. Jest to działanie szczególnie ważne na profilu praktycznym, a jego realizacja na początku studiów przyczynia się do bardziej świadomego kształtowania przez studentów swojej ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Uczelnia stwarza warunki umożliwiające włączenie studentów kierunku finanse i rachunkowość do międzynarodowego systemu szkolnictwa wyższego.

Wśród sposobów podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia realizowanych w Uczelni można wskazać: ofertę przedmiotów fakultatywnych realizowanych w języku angielskim; możliwość wymiany studentów i pracowników w ramach programu Erasmus+ oraz umów bilateralnych, w tym w zakresie realizacji praktyk zawodowych i staży absolwenckich zagranicą; a także poprzez wykłady w ramach programu kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość, prowadzone przez wykładowców z Uczelni zagranicznych, w tym z Suchumskiego Uniwersytetu Państwowego w Tbilisi (Gruzja), Varna University of Management (Bułgaria) oraz Kazakh Humanitarian Law Innovative University (Kazachstan).

Największy udział w omawianej ofercie internacjonalizacji studiów stanowią umowy podpisane w ramach programu wymiany Erasmus +, odpowiednio KA103 w takich krajach jak Belgia, Słowacja, Grecja, Litwa, Rumunia, Turcja, Włochy czy Portugalia i KA107 w Rosji, Białorusi i Kazachstanie. Uczelnie z wymienionych państw pozwalają realizować program studiów odpowiadający kierunkowi finanse i rachunkowość. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia.

Raportowane statystyki wyjazdowe odnoszą się do całego wydziału i całego okresu funkcjonowania Uczelni w programie Erasmus. Dodatkowo okres pandemii COVID-19 nie sprzyjał kontaktom międzynarodowym. Uczelnia jest jednak przygotowana do zwiększenia mobilności wirtualnej studentów w ramach istniejącej współpracy międzynarodowej (dla studentów zagranicznych jest przygotowana i podana na stronie internetowej oferta edukacyjna w języku angielskim).

Oferta zmierzająca do zwiększenia poziomu języka fachowego studentów jest w chwili obecnej dość ograniczona i obejmuje treści ujęte w sylabusach języków obcych. Zestaw sześciu zaproponowanych

przedmiotów do wyboru realizowanych w języku angielskim (w semestrze letnim 2020/21 są to: *company evaluation, consumer relationship and sales techniques, international economic relations, law, coaching, computer studies*) nie w pełni wspiera nabywanie tych umiejętności, z tego powodu, że studenci polscy nie mają obowiązku wybierać przedmiotów kierunkowych realizowanych w języku obcym. W rezultacie w pracach licencjackich wykorzystanie literatury obcojęzycznej jest znikome, pomimo dostępu do międzynarodowych baz publikacji naukowych zapewnionych przez bibliotekę Uczelni w Białymstoku.

W związku z tym, zespół oceniający rekomenduje poszerzenie oferty dydaktycznej w formie przedmiotów kierunkowych lub specjalnościowych realizowanych w języku angielskim oraz wdrożenie obowiązku korzystania z literatury obcojęzycznej w pracach dyplomowych.

Oferta wymiany edukacyjnej oraz naukowej skierowana jest także do nauczycieli akademickich i pracowników administracji. Nauczyciele akademicy korzystają głównie z możliwości udziału w konferencjach naukowych za granicą, wyjazdów w ramach programu Erasmus+, pracy w projektach naukowych oraz zagranicznych redakcjach czasopism. Zarówno wyjazdy w ramach programu Erasmus+, jak i konferencyjne są udokumentowane i dotyczą kilku pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Pracownicy administracji korzystają z programów stażowych.

Analizą wyjazdów i przyjazdów studentów oraz pracowników zajmuje się koordynator Erasmus + oraz Dział Dydaktyki, Nauki i Współpracy z Zagranicą WSFiZ w Białymstoku. W procesie analizy, uczestniczą także studenci. Podpisanie umowy w ramach Erasmus plus wiąże się każdorazowo z zapoznaniem z programami studiów w uczelni partnerskiej, między innymi w celu oceny ich zbieżności z programem studiów w uczelni macierzystej, tak by student wyjeżdżający na semestr do zagranicznej uczelni miał ten semestr zaliczony w uczelni macierzystej. Dodatkowo wszystkie osoby korzystające z programu składają sprawozdania będące przedmiotem analizy. Wnioski płynące z tych analiz są podstawą działań doskonalących.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Współpraca międzynarodowa z jednostkami naukowymi oraz instytucjami szkolnictwa wyższego ukierunkowana jest na wymianę studentów i pracowników. Uczelnia stwarza sprzyjające warunki do udziału w międzynarodowej wymianie studentów i pracowników oraz przygotowuje studentów do aktywnego uczestnictwa w międzynarodowym procesie kształcenia i komunikacji. Umieждународowanie kształcenia podlega okresowym ocenom, zaś ich wyniki są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

W Uczelni funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się. Uczelnia oferuje studentom różnorodne formy wsparcia, które mają charakter zarówno formalny, jak i nieformalny. Uczelnia zapewnia studentom wsparcie dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich. Studenci kierunku finanse i rachunkowość mają możliwość odbywania konsultacji z nauczycielami akademickimi podczas wyznaczonych dyżurów, a także za pośrednictwem poczty elektronicznej. W ramach konsultacji istnieje możliwość omówienia bieżących postępów w uczeniu się, otrzymania dodatkowej literatury czy też przedyskutowania trudniejszych zagadnień. Terminy konsultacji są dostosowane do potrzeb studentów wizytowanego kierunku. W ramach wsparcia dydaktycznego studenci mają dostęp do dodatkowych materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych udostępnianych poprzez platformę Microsoft Teams.

Uczelnia dostosowuje ofertę wsparcia do specyficznych potrzeb różnych grup studentów oraz zapewnia studentom z niepełnosprawnościami wsparcie w sferze dydaktycznej oraz materialnej. Osobami odpowiedzialnymi za wsparcie studentów z niepełnosprawnościami są Pełnomocnik Rektora ds. studentów niepełnosprawnych oraz specjalista ds. osób niepełnosprawnych. Na kierunku finanse i rachunkowość studiuje obecnie 4 osoby z niepełnosprawnością. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na indywidualną organizację studiów, szczególne warunki uczestnictwa w zajęciach, indywidualne formy i terminy zaliczeń, czy też pomoc psychologiczną. Zgodnie art. 86 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce - studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych.

Uczelnia zapewnia wsparcie oraz możliwości rozwoju studentom wybitnym oraz wymagającym indywidualnego podejścia. Wyróżniający się studenci są motywowani do dalszego rozwoju poprzez system pomocy materialnej, w tym stypendium Rektora dla najlepszych studentów, możliwość udziału w konkursach (m.in. konkurs na najlepszą pracę dyplomową, konkursy organizowane przez otoczenie społeczno-gospodarcze), a także włączanie ich w działalność kół naukowych. Uczelnia zapewnia również wsparcie oraz możliwości rozwoju studentom wymagającym indywidualnego podejścia. Zgodnie z regulaminem studiów studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów, w tym indywidualny program studiów, indywidualny harmonogram zajęć, indywidualny tryb i termin zaliczania zajęć, czy też indywidualny tryb studiowania dla studentów z niepełnosprawnością.

Wszystkich niezbędnych informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom Dziekanat. W opinii studentów, osoby pracujące w Dziekanacie mają odpowiedni zakres wiedzy związanej z procesem kształcenia oraz udzielają im niezbędnego wsparcia związanego z tokiem studiów. Godziny pracy Dziekanatu dostosowane są do potrzeb studentów finanse i rachunkowość. W Uczelni funkcjonuje również system Recto (e-student), który umożliwia dostęp do informacji związanych z tokiem studiów.

W ramach wsparcia materialnego studenci mogą wnioskować o przyznanie wszystkich świadczeń wskazanych w art. 86 ust. 1 pkt. 1-4, ustawy. Wszystkich niezbędnych informacji dotyczących pomocy materialnej udzielają pracownicy Biura Stypendialnego. Dyżury osób odpowiedzialnych za pomoc materialną są dostosowane do potrzeb studentów. System pomocy materialnej oferowany

studentom jest racjonalny i przejrzysty. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie zaopiniowały system przyznawania pomocy materialnej i dostępność osób odpowiedzialnych za proces przyznawania stypendiów.

W przypadku pojawienia się sytuacji problematycznych związanych z tokiem studiów oraz funkcjonowaniem na Uczelni studenci mogą zgłaszać skargi i wnioski do Dziekanatu, a także do Dziekana. Skargi i wnioski kierowane przez studentów mogą mieć formę pisemną (tradycyjną lub elektroniczną) bądź ustną. Istotną rolę w tym obszarze pełni również Samorząd Studentów, członkowie Samorządu zbierają skargi i wnioski studentów oraz przekazują je do władz Jednostki.

Uczelnia podejmuje działania na rzecz informowania i edukacji studentów z zakresu bezpieczeństwa. Wszyscy studenci I roku uczestniczą w obowiązkowym szkoleniu z zakresu BHP. Na Uczelni funkcjonuje Regulamin przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i innym działaniom niepożądanym, który określa zasady oraz sposób postępowania w przypadku wystąpienia tego typu zjawisk wśród społeczności akademickiej. W przypadku wystąpienia sytuacji związanych z dyskryminacją lub przemocą studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników Uczelni. Ponadto osoby potrzebujące pomocy skorzystać z bezpłatnego wsparcia psychologicznego w ramach Akademii Budowania Odporności Psychicznej WSFiZ.

Uczelnia wspiera studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. W Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku funkcjonuje Biuro Karier, które zajmuje się dystrybucją ofert pracy, staży i praktyk, a także prowadzi doradztwo zawodowe. Ponadto w ramach przedmiotu funkcjonowanie i rozwój organizacji studenci uczestniczą w tzw. wykładach z praktykami, które umożliwiają zdobycia praktycznej i aktualnej wiedzy związanej z kierunkiem studiów. Na Uczelni funkcjonują również koła naukowe, które umożliwiają studentom rozwój naukowy i osobisty. W przypadku wyrażenia przez studentów chęci dodatkowej działalności artystycznej lub sportowej Uczelnia zapewnia wsparcie merytoryczne i finansowe dla tego typu inicjatyw.

W Uczelni funkcjonuje Samorząd Studentów, który aktywnie uczestniczy w działaniach organów kolegialnych Uczelni, pośredniczy w komunikacji pomiędzy studentami a władzami jednostki, a także organizuje projekty o charakterze integracyjnym i rozrywkowym. Członkowie Samorządu mają zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony Władz Uczelni. Mogą oni korzystać z infrastruktury, mają zapewnione pomieszczenie oraz środki finansowe na realizację projektów i udział w wydarzeniach zewnętrznych.

W związku z pandemią kształcenie na kierunku odbywa się poprzez platformę Microsoft Teams. Wsparcie studentów zostało dostosowane do obecnej sytuacji i jest realizowane w formie wirtualnej. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym poinformowali, że proces kształcenia zdalnego funkcjonuje prawidłowo, a w razie wystąpienia problemów mogą liczyć na wsparcie pracowników Uczelni.

Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest systematycznie badana oraz w miarę możliwości uczelni udoskonalana. Wsparcie dydaktyczne jest przez studentów oceniane w ramach kwestionariusza ankiety oceny zajęć. W ankiecie znajduje się pytanie dotyczące konsultacji. Uczelnia prowadzi również ankietę oczekiwań studentów i doskonalenia WSFiZ w Białymstoku, w ramach której studenci mogą oceniać różne aspekty systemu wsparcia, takie jak dostępność i stosunek pracowników administracyjnych, możliwość kontaktu z Dziekanem, czy też aktywność i oferta kół naukowych. Poszczególne aspekty są przez studentów

oceniane w 5 punktowej skali, w ankiecie znajdują się również pytania otwarte, które umożliwiają zgłaszanie uwag i sugestii. Studenci mogą zgłaszać swoje opinie dotyczące systemu wsparcia również w sposób nieformalny poprzez Samorząd Studentów oraz bezpośrednio do władz i pracowników Uczelni. Uwagi, opinie i sugestie studentów stanowią podstawę do doskonalenia systemu wsparcia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

W Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie kształcenia, który jest dostosowany do specyficznych potrzeb różnych grup studentów. Zgodnie z Regulaminem studiów studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów, w tym indywidualny program studiów, indywidualny harmonogram zajęć, indywidualny tryb i termin zaliczania zajęć, czy też indywidualny tryb studiowania dla studentów z niepełnosprawnością. W WSFiZ funkcjonuje racjonalny i przejrzysty system stypendialny. Studenci mają zapewnione wsparcie dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich. Uczelnia podejmuje działania na rzecz informowania i edukacji studentów z zakresu bezpieczeństwa. W przypadku pojawienia się sytuacji problematycznych związanych z tokiem studiów oraz funkcjonowaniem na uczelni studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników jednostki. Uczelnia wspiera studentów w zakresie przedsiębiorczości oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Studenci z niepełnosprawnościami mają zapewnione wsparcie w sferze dydaktycznej oraz materialnej. Uczelnia zapewnia także odpowiednie wsparcie studentom wybitnym. Studenci kierunku finanse i rachunkowość mają możliwość uczestniczenia w działalności sportowej i kulturalnej, a także rozwijania swoich pasji i zainteresowań. Członkowie Samorządu Studentów mają zapewnione odpowiednie wsparcie merytoryczne i finansowe. Wsparcie w procesie kształcenia zdalnego funkcjonuje prawidłowo, a w razie wystąpienia problemów studenci mogą liczyć na pomoc pracowników Uczelni. Skuteczność systemu motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się jest systematycznie badana, zarówno w sposób formalny, jak i nieformalny. Spostrzeżenia studentów stanowią podstawę do doskonalenia systemu wsparcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku zapewnia publiczny dostęp do informacji. Informacje związane z tokiem studiów (w tym program studiów, efekty uczenia się, opis procesu

nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, zasady dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, czy też charakterystyka warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się) dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Strona internetowa zawiera specjalne zakładki dla różnych grup odbiorców – kandydatów, studentów oraz pracowników, w których można znaleźć treści wyselekcjonowane pod kątem ich przydatności dla wskazanej grupy. Zawiera ona również aktualności skierowane do społeczności akademickiej. Strona internetowa Uczelni dostępna jest w języku polskim, angielskim oraz rosyjskim. Informacje zawarte na stronie są aktualne i łatwo dostępne. Program studiów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej, jednakże forma jego udostępniania nie jest przejrzysta (nieostry i nieodwrócony skan). Rekomenduje się udostępnienie programu studiów w przejrzystej dla studentów formie. Ponadto Uczelnia nie udostępnia publicznie kart przedmiotów. Zgodnie z § 3. ust. 1 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861, z późn. zm.) w programie studiów określa się zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów. Brak publicznie dostępnych kart przedmiotów powoduje niekompletność udostępnionych programów studiów. Zaleca się dostosowanie opublikowanych w BIP programów studiów do wymogów określonych w § 3. ust. 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861, z późn. zm.). Strona jest przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, specjalny przycisk umożliwia różnorodne funkcjonalności w tym obszarze, takie jak powiększenie tekstu, czy zmiana kontrastu. Informacje dotyczące rekrutacji znajdują się w zakładce „rekrutacja”. Kandydaci mają dostęp do szczegółowych informacji na temat oferty kształcenia, trybu i warunków przyjęć na studia, oczekiwanych kompetencji, czy też sylwetki absolwenta. Część informacji związanych z tokiem studiów znajduje się w systemie Recto (e-student), który daje studentom możliwość uzyskania informacji w zakresie, m.in. harmonogramu zajęć, czy osiągniętych rezultatów. Oprócz zamieszczania informacji w sieci, wszystkie bieżące komunikaty dla studentów, ogłoszenia i wiadomości są zamieszczane również na tablicach informacyjnych.

Uczelnia podejmuje działania mające na celu doskonalenie publicznego dostępu do informacji, a także aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach. Zgodnie z zasadami doskonalenia Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia publiczny dostęp do informacji podlega ewaluacji w ramach samooceny jednostek organizacyjnych, która odbywa się każdego roku i jest nadzorowana przez Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi dotyczące publicznego dostępu do informacji w sposób niesformalizowany poprzez Samorząd Studentów oraz bezpośrednio do pracowników Uczelni. W minionym roku akademickim strona internetowa Uczelni przeszła całkowitą modernizację. Po modernizacji Samorząd Studentów przeprowadził wśród studentów ankietę, w ramach której mieli oni możliwość oceny kompleksowości informacji, przejrzystości oraz funkcjonalności nowej strony internetowej. Na podstawie zebranych informacji oraz rozpoznanych potrzeb podejmowane są działania doskonalące publiczny dostęp do informacji. Wskazane powyżej zastrzeżenia pokazują, że obecnie funkcjonujący sposób badania publicznego dostępu do informacji nie w pełni spełnia swoją rolę. Zespół oceniający zaleca przegląd sposobu badania publicznego dostępu do informacji oraz podjęcie działań doskonalących, na przykład poprzez przeprowadzenie przeglądu wszystkich informacji i dokumentów udostępnianych na stronie internetowej pod kątem przejrzystości oraz kompleksowości.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

1. Uczelnia nie udostępnia publicznie kart przedmiotów, co powoduje niekompletność udostępnianego programu studiów.
2. Zastrzeżenie budzi program studiów, którego forma udostępniania nie jest przejrzysta (nieostry i nieodwrócony skan).

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji. Informacje związane z tokiem studiów (w tym program studiów, efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, zasady dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, czy też charakterystyka warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się) dostępne są na stronie internetowej. Kandydaci mają dostęp do szczegółowych informacji na temat oferty kształcenia, trybu i warunków przyjęć na studia, oczekiwanych kompetencji, czy też sylwetki absolwenta. Strona jest przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Informacje są aktualne i większości przedstawiane w sposób przejrzysty i przyjazny dla użytkowników. Ponadto Uczelnia monitoruje jakość i zakres dostępu do informacji, jednakże wskazane powyżej zastrzeżenia pokazują, że należy podjąć działania mające na celu udoskonalenie sposobu badania publicznego dostępu do informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie pełnego publicznego dostępu do informacji o programie studiów.
2. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych zapobiegających powstaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Uczelni został określony sposób sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów poprzez wprowadzenie Zarządzenia nr RK.021.41.2019 Rektora z dnia 19 listopada 2019 r. (w sprawie zasad doskonalenia Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku). Zgodnie z par. 1 pkt. 3 tego dokumentu za realizację działań odpowiadają na szczeblu Uczelni – Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, zaś na szczeblu jednostki organizacyjnej Uczelni – Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Zgodnie z § 3. Harmonogram zadań do realizacji w zakresie doskonalenia jakości kształcenia przygotowujący jest przez Prorektora ds. Dydaktyki i Współpracy z zagranicą dla Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Białymstoku oraz kierowników jednostek organizacyjnych dla właściwych Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów omówione zostały w Uchwale Nr 4 Senatu Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie określenia wytycznych w zakresie ustalania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku oraz w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni od roku akademickiego 2020/2021. Zatwierdzenie, wszystkie zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury, program studiów ustala Dziekan Wydziału. Inicjatywę zgłaszania problemów, a także działań korygujących oraz zapobiegawczych posiadają władze WSFiZ w Białymstoku i jednostek organizacyjnych, kierownicy katedr, pracownicy oraz studenci. W procedurach przewidziane są konsultacje ze specjalistami zewnętrznymi, z samorządem studentkim. Zgłoszone inicjatywy stają się przedmiotem obrad posiedzenia Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Efektem inicjatyw pracowników było wprowadzenie bloku przedmiotów z zakresu Ubezpieczeń. Z inicjatywy pracodawców oraz studentów wprowadzono przedmioty takie jak Autoprezentacja oraz Planowanie kariery, które kształtują określone i ważne kompetencje na rynku pracy.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów określone w uchwałach Senatu.

W trakcie wizytacji przedstawiono dokumenty związane z funkcjonowaniem Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, protokoły z posiedzeń Uczelnianej oraz Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia, arkusze ocen, karty hospitacji zajęć, raporty z oceny jakości zajęć, raport z badania absolwentów, które potwierdziły przeprowadzanie systematycznej oceny procesu kształcenia, a także warunków jego realizacji na kierunku.

Sposób oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów określa Zarządzenie nr RK.021.42.2019 Rektora Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawie systemu monitoringu i weryfikacji efektów uczenia się w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku zgodnie z którym weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się dla kierunku studiów przeprowadzana jest w kilku etapach (paragraf 3) m. in. weryfikacja dokonana przez nauczyciela akademickiego prowadzącego daną formę zajęć/grupy zajęć dla każdego studenta; weryfikacja zbiorcza dokonana przez nauczyciela akademickiego odpowiedzialnego za zajęcia/grupę zajęć; weryfikacja dokonana przez wydziałowego opiekuna praktyk studenckich; weryfikacja zbiorcza dokonywana przez pracownika Działu Dydaktyki, Nauki i Współpracy z zagranicą – dla prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego.

W celu bezpośredniego sprawdzenia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się dla zajęć/grupy zajęć (i jego/ich formy) mogą być przeprowadzone dodatkowe badania ankietowe studentów. Inicjatorem ich wykonania może być: nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia/grupę zajęć (i jego/ich formę), nauczyciel akademicki odpowiedzialny za zajęcia/grupę zajęć, Dziekan, Wydziałowa Komisja.

Termin i sposób przeprowadzenia badań, ich wykonawcę a także termin i formę sporządzenia raportu z wyników określa podmiot inicjujący. Przy przeprowadzaniu badania należy wykorzystać wzór kwestionariusza ankiety zawarty w Załączniku nr 5 do wspomnianego zarządzenia. Zgodnie z § 5. Zarządzenia w skład systemu oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się wchodzi:

oceny końcowe wystawiane z poszczególnych zajęć/grup zajęć, obliczone zgodnie z zasadami przyjętymi w Regulaminie studiów; ocena lub zaliczenie praktyk studenckich, zgodnie z zasadami przyjętymi w programie studiów dla danego kierunku; ocena z pracy dyplomowej, obliczona zgodnie z zasadami przyjętymi w Regulaminie studiów; ocena z egzaminu dyplomowego, obliczona zgodnie z zasadami przyjętymi w Regulaminie studiów.

Z uzyskanych informacji i przedstawionych dokumentów wynika, że studenci nie mają zapewnionej informacji zwrotnej, dotyczącej wyników ankietyzacji (tylko do wglądu otrzymuje je Samorząd Studencki). Na kierunku nie jest przewidziana w procedurach i nie przeprowadza się systematycznej (semestralnej, rocznej) oceny jakości prac etapowych. Prace etapowe, tak jak prace dyplomowe (będące weryfikatorem zakładanych efektów uczenia się dla kierunku) powinny podlegać regularnemu i rzetelnemu przeglądowi pod kątem spełniania przyjętych efektów uczenia się standardów. Rekomenduje się włączenie przeprowadzania systematycznej oceny prac etapowych do procesu monitorowania jakości kształcenia.

Systematyczna samoocena jednostki organizacyjnej przeprowadzana jest w terminach określonych przez Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia i obejmuje wybrane zagadnienia konstrukcji programów studiów, w tym: koncepcji, celów kształcenia oraz efektów uczenia się (także pod kątem ich zgodności z oczekiwaniami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz potrzebami rynku pracy) oraz programów studiów, w tym: treści programowych, harmonogramu ich realizacji oraz form i organizacji zajęć, metod kształcenia, praktyk zawodowych oraz organizacji procesu nauczania i uczenia się, systemu punktowego ECTS, metod weryfikacji efektów uczenia się, zaliczania poszczególnych semestrów i lat, dyplomowania studentów).

Arkusze samooceny jednostki organizacyjnej wypełnia kierownik jednostki organizacyjnej. Na podstawie złożonego arkusza samooceny jednostki organizacyjnej Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia dokonuje oceny działań w zakresie doskonalenia Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz przygotowuje wykaz zaleceń do realizacji. Wyniki przeprowadzonej samooceny jednostki wraz z wykazem zaleceń należy uwzględnić w corocznym raporcie z oceny funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Kierownik jednostki organizacyjnej przekazuje arkusze samooceny jednostki organizacyjnej wraz z wykazem zaleceń do realizacji do Prorektora ds. Dydaktyki i Współpracy z zagranicą. Na podstawie otrzymanych arkuszy samooceny jednostek organizacyjnych Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia sporządza raport zbiorczy, który jest elementem oceny funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, przygotowywanej przez Prorektora ds. Dydaktyki i Współpracy z zagranicą.

Proces doskonalenia i realizacji programu studiów na kierunku finanse i rachunkowość odbywa się przy udziale zarówno interesariuszy wewnętrznych jak i zewnętrznych. W procesie kształtowania koncepcji kształcenia uczestniczyli interesariusze wewnętrzni (pracownicy naukowcy i studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (przedstawiciele firm funkcjonujących w województwie podlaskim oraz przedstawiciele ekonomicznych uczelni krajowych i zagranicznych).

Zgodnie z paragrafem 5 pkt. 7-8 Uchwały Nr 4 Senatu Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie określenia wytycznych w zakresie ustalania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku oraz w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni od roku akademickiego

2020/2021 w procesie projektowania programu studiów opinię na jego temat obowiązkowo wyraża właściwy organ samorządu studenckiego. Program studiów może być opiniowany przez innych studentów (danego kierunku lub innych studentów np. tych, dla których przygotowywana jest oferta studiów drugiego stopnia). Ponadto zgodnie z pkt. 7 par. 5 wymienionej Uchwały potrzeba uzyskania opinii innych podmiotów lub organów, np. dodatkowo powoływanych ekspertów, komisji lub interesariuszy wewnętrznych, warunkowana jest koncepcją kształcenia i programem studiów. W każdym przypadku o konieczności zasięgnięcia dodatkowej opinii w procedurze tworzenia i uchwalania efektów uczenia się decyduje zainteresowany organ.

Realizacja procesu kształcenia jest monitorowana, pojawiające się problemy są dyskutowane w gronie pracowników kierunku, zebrań Dziekana z kierownikami katedr oraz pracownikami kierunku finanse i rachunkowość. Program kształcenia oraz efekty uczenia się są stałym punktem w planie pracy Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. System wewnętrznego zapewniania jakości nie był dostatecznie skuteczny w obszarze monitorowania praktyk, w obszarze jakości prac dyplomowych oraz publicznego dostępu do informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

W Uczelni zostały formalnie przyjęte oraz wdrożone procedury związane z funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. System zapewniania jakości kształcenia ukierunkowany jest na ocenę realizacji osiągania efektów uczenia się i doskonalenie programu kształcenia, a także podniesienie jakości nauczania. Jakość kształcenia na ocenianym kierunku finanse i rachunkowość podlega systematycznej walidacji, ale nie wszystkie wymogi ustawowe są spełnione. Skuteczność podejmowanych działań ocenia się częściowo tylko jako zadowalający, błędy i uchybienia są następujące:

1. Brak dostatecznej skuteczności systemu zapewniania jakości w obszarze monitorowania praktyk,
2. Brak dostatecznej skuteczności systemu zapewniania jakości w obszarze jakości prac dyplomowych oraz
3. Brak dostatecznej skuteczności systemu zapewniania jakości z zakresie publicznego dostępu do informacji

Interesariuszami zewnętrznymi mającymi wpływ na kształtowanie, realizację i doskonalenie programu kształcenia są przedstawiciele pracodawców. Zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania i doskonalenia programów studiów określono w obowiązujących w Uczelni aktach wewnętrznych i procedurach przyjętych w ramach Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie w ramach istniejących procedur Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia systematycznych ocen programu studiów, aby dokonać szczegółowego przeglądu i wprowadzenia zmian dla profilu praktycznego I stopnia studiów.
2. Zaleca się przeprowadzanie okresowych przeglądów ocen prac dyplomowych w aspekcie ich zasadności i podejmowanie działań zapobiegających zjawisku ich zawyżania.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

- zwiększenie udziału studentów w określaniu koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku, a także aktywizacja studentów w kontekście działań związanych z jakością kształcenia.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

- w toku bieżącej oceny zidentyfikowano udział studentów, jako interesariuszy wewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku studiów. Działaniami służącymi aktywizacji studentów są odbywające się cykliczne spotkania z przedstawicielami studentów, w trakcie których omawiane i rozwiązywane są bieżące problemy. Przedstawiciele studentów uczestniczą w pracach Uczelnianej oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, w pracach Senatu, opiniują programy uczenia się oraz sami wychodzą z inicjatywami działań, które są wspierane przez władze uczelni. Dla przykładu w ostatnim okresie studenci opracowali i przeprowadzili dwie ankiety: pierwsza oceniająca przeprowadzone zajęcia w formule zdalnej w semestrze letnim 2019/2020 oraz druga oceniająca funkcjonalność nowej strony internetowej uczelni. Wnioski z tych obu ankiet zostały uwzględnione w praktyce.

Zalecenie

- w pracach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia nie uczestniczy przedstawiciel studentów.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

- Uchwałą Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych z dnia 19.09.2014 r. skład Komisji ds. Jakości Kształcenia został uzupełniony o przedstawiciela studentów, który dotychczas uczestniczy w pracach organu.

Zalecenie

- Treści kształcenia wymagają rozszerzenia w zakresie poznania metod prognozowania.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

-Treści programowe przyjęte dla ocenianego kierunku studiów uwzględniają w odpowiednim zakresie wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany. Na zajęciach zaliczonych do zajęć podstawowych przekazywana jest wiedza z zakresu m.in. statystyki i prognozowania.

Zalecenie

- Zajęcia powinny być w większym stopniu wspierane odpowiednimi, współczesnymi narzędziami informatycznymi.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

-Uczelnia zadbała o specjalistyczne oprogramowanie z zakresu finansów i rachunkowości: ZUS Płatnik oraz SAGE Symfonia (16 licencji). Ponadto uczelnia posiada następujące oprogramowanie typu open source służące głównie do analiz statystycznych: Past4 - oprogramowanie do naukowej analizy danych, z funkcjami do manipulacji danymi, kreślenia, statystyki jednowymiarowej i wielowymiarowej oraz JASP do wykonywania analiz statystycznych. Uczelnia posiada także QGIS - Systemem Informacji Geograficznej, który jest udostępniany jest na zasadach licencji GNU GPL. O ile wymienione oprogramowanie jest wykorzystywane podczas zajęć, to efekty tego wykorzystania są nieliczne. Brakuje odpowiednich zadań z zastosowaniem wymienionego oprogramowania podczas kolokwii i egzaminów, wspomniane programy nie są także wykorzystywane w pracach dyplomowych. W związku z powyższym podtrzymuje się potrzebę szerszego wykorzystanie specjalistycznego oprogramowania w samodzielnej pracy studentów.

Przewodnicząca zespołu oceniającego

Prof. dr hab. Grażyna Trzpiot